چارەسەری توشبووان بە دەست لێوەشاندنـــی جنۆکە و شەیتان

(الرقية الشرعية)

ئامادەکردنی

یحیی ستار شێخانی

عدنان (باوکی بیلال)

پێداچوونەوەی

مامۆستا جومعە عەلی خورشید

پێش نوێژو وتار خوێنی مزگەوتی ئاشتی/ کەرکوك

پێناسەی پەرتوك

ناوی کتێب: **چارەسەری توشبووان بە دەست لێوەشاندنی جنۆکە و شەیتان**

ناوی ئامادەکاران: **یحیی ستار شێخانی** و م.**عەدنان** (**باوکی بیلال**)

شوێنی چاپ: **سلێمانی، چاپخانەی زانا**.

نۆرەی چاپ: **یەکەم** (**١٤٣٦ ك – ٢٠١٥ ز**).

لە بەرهەمەکانی ماڵپەڕی ئاشتی/ کرکوك

www.ashtyk.com

بنکەی بڵاوکردنەوەی سەرەکی سەنتەری کارزان چەمچەماڵ

بنکەکانی بڵاوکردنەوە

کتێبخانەی پێشین – هەولێر	تۆمارگای شافعی– کەرکوك
تۆمارگای شافعی – هەولێر	شنەی ئاشتی– کەرکوك
کتێبخانەی صهیب – کۆیە	کتێبخانەی الأثر– سلێمانی
کتێبخانەی دێرین – سۆران	کتێبخانەی زانستی بەسوود - کەلار
کتێبخانەی سیما –چەمچەماڵ	کتێبخانە کاروانی زانست – کفری
کتێبخانەی سوننە – سلێمانی	

پێـــــشەکـــــی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمـدلله و الصـلاة و السـلام علـى رسـول الله وعلـى آلـه وصـحبه ومـن والاه, أما بعد:

تووشبونی مرۆڤەکان بە سیحر و دەست لێ وەشاندن و چاو نەفەس حەقیقەتێکە کە قورئان و فەرموودە باسیان لێ کردووە ، هـەروەها کاتێـك کـە خـوای گـەورە نەخۆشـیەك دەنێرێـت ئـیلا چارەسەریشـی بـۆ نـاردووە، وەکـو پێغەمبـەر ﷺ دەفەرموێت:(**ما أنزل الله داءً إلا أنزل له دواء**) رواه البخاري.

واتە: خوای گەورە هیچ نەخۆشیەکی دانەگرتووە ئیلا چارەسەری بۆداناوە، بۆیە لەگەڵ برای بەرێزمدا (مامۆستا عدنان) هەساتین بە کۆکردنەوەی چەند فەرموودە و ئایەت و دووعایەك بۆ چارەسەرکردنی ئەو جۆرە سیحر و چاونەفەسیانەی کـە موسـوڵمانان توشـی دەبن،ئـەم ناميلکەيـەش لـە دوای ئـەوە دێـت کـە دەبـینی موسڵمانێکی زۆر تووشی سیحر و چاونەفەس و دەست لێ وەشـاندن بوونە،بۆیـە زۆرێك لە خەڵکی نەشارەزان لە دین و بێ ئارامن هەر بۆیە ڕوو دەکەنە سـاحیر و جادووگەرەکان و ئیمانی خۆیـان دەدۆڕێـنن ، وەکـو پێغەمبـەر ﷺ دەفـەرموێت: ((**مَنْ أتى عَرَّافًا فَسَأَلهُ عَنْ شَيءٍ لم تقْبَل لَهُ صَلاةٌ أربعينَ ليلةً**)). رواه مسلم(٥٧٨٢) قال الشيخ الألباني: (صحيح) انظر حديث رقم : ٥٩٤٠ في صحيح الجامع.

واتە: کەسێك ئەگەر بچێت بـۆ لای جادووگـەرێك و پرسـیاری لـێ بکـات ، ئـەوە خوای گەورە چل شەو نوێـژی لـێ قبـووڵ ناکـات، ئەمـە بـۆ کەسـێکە کـە تـەنها پرسیاری لێ بکات و باوەڕی پێێ نەبێ ، خۆ ئەگەر ئەو کەسە باوەڕی پێـێ بـوو ئەوا لە ئـاینی ئیسـلام دەردەچێت پـەنا بـەخوای گـەورە ، وەکـو پێغەمبـەر ﷺ دەفەرموێت: ((**مَنْ أَتَى كَاهِنًا، أَوْ عَرَّافًا، فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ، فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وسلم**)). أخرجه أحمد والأربعة، وصححه الألباني في صحيح الترغيب والترهيب برقم (٣٠٤٧) .

واتە : كەسێك بچێت بـۆ لای فالّچییەك یـان جادووگـەرێك بـاوەڕی بـەو وتانـەی هەبێت كە ئەو جادووگەرە دەیلّێت ئەوە بیّ باوەڕ بووە بەوە ئاینەی كە دابەزیوە بۆ موحەممەدﷺ.

پێویستە موسلّمان ئاگای لە خۆی بێت و عەقیدە و بیروباوەڕێكی بتەوی هەبێتو توشی هەر شتێك دەبێت خوای گەورەوە بۆی دەنێرێت ، هەر خۆی شیفای بـۆ دەنێرێت نەك ساحیر و جادووگەر و فالّچی .

ئەم نامیلكەیە كە لەبەردەستاندایە چارەسـەری ئـەو نەخۆشیانەتان بـۆ دەكـات ئەگـەر خـوای گـەورە ویسـتی لێبێـت، لێـرەدا لـە روانگـەی شـەرعەوە ئایـەت و فەرموودە و دوعاكان نەقلّ دەكەین، هەر كەسێك تووشی ئەو نەخۆشیە بوو ئەوە هەر ئایەتێك لە قورئانی پیرۆز بخوێنێت بە سوودە.

كاتێك هەستاوین بە هەلّبژاردنی چەند ئایەت و سورەتێك تەنها ئەوەیـە هەنـدێك جار ئەو نەخۆشە زیاتر كاریگەر دەبێت بە گوێگرتنی ئەو ئایەت و سورەتانە وەك چەندەها نەخۆش سوودیان لیّ وەرگرتوە، بەلّكو نەخۆشی وا هەیە بـە گـوێگرتن لە هەر سورەتێك بێت لە قورئان پـیرۆز كاریگـەردەبێت ، مـەرجیش نیـە هـەموو نەخۆشێك بە گوێكرتنی ئەو سورەتانە سـوودمەند بێـت، تـەنها چـەند سـورەتێك نەبێت كە پێغەمبەری ﷺ خۆی خوێندویەتی وەك سورەتی (الفاتحة) و (المعوذتين) .... هتـد. وە چـەند دوعایـەك وەكـو (أسأل الله العظيم رب العرش العظيم أن يشفيك)........هتد.

كتێبێكی زۆر نوسراوە بەلاّم زۆرێـك لـەو كتێبانـە بـەبیّ بەلّگـە شـتەكانیان نـەقلّ كردووە ، هەندێك لەو كتێبانە شتی باشی تێدایە و هەندێكیش زێدەڕەوی تێدایـە بۆیــە بــە گــوێرەی توانامــان شــتەكانمان پوخــت و كۆكردووەتــەوە و زۆریــش درێژەمان بە باسەكان نەداوە بە تایبەتی باسی جنۆكـە، چـونكە بۆچـونێكی زۆر هەیە لەو دەربارەیـەوە، وە هـەر كەسـێك ویسـتی لێیـەتی زیـاتر شـارەزا بێـت و

زانیاری زیاتر وەربگرێت ئەوە دەتوانێت سـوودمەند بێـت لـەو سەرچـاوانەی كـە باسمان كردووە،بەو هیوایەی موسڵمانان لێ سـوودمەند بـن و رزگاریـان بێـت لـە ئـازار و ئەشـكەنجەكانیان .هـەروەها لەگـەڵ نامێلكەكـەدا (CD یـەكی) لـە گەڵدایە دەتوانن سوودمەندبن و گوێی لێ بگـرن بـە تایبـەتی ئـەو كەسـانەی كـە نەخوێندەوارن یان كەسنییە (رقیە) یان بۆ بكات.

داوا كـارین لـە خـوای گـەورە ئـەم كارەمـان لـێ قبـووڵ بكـات و لـە تـەرازوی چاكەكانمان ببینین لە رۆژی قیامەت , اللهم آمین .

وصلى الله على محمد وعلى آله وصحبه وسلم تسليماً كثيراً .

ئامادەكاران

٢٤/رەبیعی یەكەم / ١٤٣٦ ك

١٥/١/ ٢٠١٥ ز كەركوك

پێشەکی مامۆستا جومعە عەلی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الحمدلله والصلاة والسلام على المبعوث رحمة للعالمين، وعلى آله وصحبه أجمعين، لە پاشان:

بنچینەو بناغەی باوەڕ باوەڕ بوونە بە پەنهانییەکان، وەك پەروەردگار دەفەرمویت: ﴿الٓمٓ ① ذَٰلِكَ ٱلۡكِتَٰبُ لَا رَيۡبَۛ فِيهِۛ هُدٗى لِّلۡمُتَّقِينَ ② ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡغَيۡبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ③﴾ (البقرة: ١-٣).

(غیب) پەنهان لە ڕەچەڵەکدا شوێنی نزم دەگرێتەوە کە خۆتی تێدا حەشار دەدەی، چونکە نەوەی ترە لە شوێنەکانی دەوروبەری، لەبەر ئەوە هەر شتێکی نادیار پێی دەوترێ (غَيْب).

ماهییەتەکەی ئەوەیە کە شاراوەیە لە هەستیارەکان، ئەوەی پێی ناگەیت مەگەر بە هەواڵێك.

هەروەها حەقیقەتی باوەڕ بەڕاست زانینی هەموو ئەو شتانەیە کە پێغەمبەران پێ هاتوون .... ئیمان تەنها ئەوە نیە کە باوەڕت هەبێت بە شتە بینراوەکان بە هەستیارەکان، چونکە ئەمەیان موسوڵمان و بێ باوەڕ لەیەك جیا ناکاتەوە .بەڵکو باس لە باوەڕبوون بە (غیب) پەنهانەکان، ئەوەی نایبینین و باوەڕمان پێیەتی لەبەر هەواڵی خوای گەورە و پێغەمبەرەکەی ﷺ .

باوەڕدار باوەڕی بە تەواوی ئەو شتانە هەیە کە پەروەردگار و پێغەمبەرەکەی ﷺ باسیان لێوە کردوە , گەر بیبینن یان نا، گەر لێی حاڵی بن یان نا ، بە پێچەوانەی زندیقەکان و ئەوانەی باسە غەیبێکان بەدرۆدەخەنەوە، بە بیانووی ئەوەی کە عەقڵە کورتەکانیان ئیدراکی ناکات، ئەوەی کە زانیاریان دەربارەی نەبوو بە درۆی دەخەنەوە، عەقڵ و ژیریان گەندەڵ و پوچەڵ بوو، لە کاتێکدا ژیری موسوڵمانان ڕێپیشاندەر بوو بۆیان بۆ لای پەروەردگار .

هەڵوێستی ئیمانداری راستەقینە لە پێش شتە غەیبیەکان مل کەچ بوونە بەوەی لە قورئان و فەرموودە هاتووە، نەك بە ناو عەقڵی خۆی زاڵ بکات بەسەر دەقەکاندا چۆنی بوێت بە بێ بەڵگە و زانیاری, قَالَ تَعَالَىٰ:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُقَدِّمُواْ بَيْنَ يَدَيِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ١﴾ (الحجرات: ١) .

بەشێك لە باوەڕبونمان بە غەیب، باوەڕ بوونە بە بوونی جنۆکە، کە جیهانێکی پەنهانن و دروست کراون بۆ بەندایەتی کردن بۆ الله قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ٥٦﴾ (الذاريات: ٥٦).

باوەڕدار و بێ باوەڕ، چاك و خراپیان هەیە، ئەخۆن و ئەخۆنەوە، ژن خوازی دەکەن، هەروەك چۆن لە قورئان و سونەتدا باسیان کراوە .

لەوانەیە هەندێك وا گومان ببەن کە نووسین لە بابەتی ئاوها ترسناك و هەروا ئاسانە، هەرچەند باسێکی زانستی یە و بەپەلە بەسەریدا تێپەرێت و کەمێك لە هزر وەربگرێت.

لەوانەیە بڵێن : ئەم بابەتە سوودی سنورردارە و ئەگەر نەیشیزانی زەرەرمەند نابیت، زۆر دوور ناکەوینەوە، جیهانی مرۆڤەکان ئەمرۆ ماڵ و سامانێکی یەکجار زۆر خەرج دەکەن شار و وڵاتی پێ بونیاد دەنێن، زاڵ دەبن بەسەر نەبوونی و هەژاریدا لە چەندەها شوێنی فراوان لە جیهاندا، کە چەند هەزار ملیۆن مرۆڤی تێدایە، بەردەوام هەڵپەدەکەن، لەوانەیە بگەڕێن بە دوای ئەوەی ئایە دەشێت ژیان لەسەر هەستارە نزیکەکانی ئێمە هەبێت؟, زانایان لەو پێناوەدا توانا و کۆششێکی زۆریان کردوە، وە کات و سامانێکی زۆریان لەو بوارەدا خەرج کردوە.

چ جای بە جیهانێکی زیندوی ژیر کە لەگەڵماندا دەژێن لەسەر زەوی، تێکەڵمان دەبن لە ماڵ و حاڵماندا، هاوبەشمانن لە خواردن و خواردنەوەدا، لەوانەیە کاریگەریان هەبێت لەسەر بیرکردنەوەمان، هاندەرمان بن بۆ خوێن

ڕێژی، بۆ ئەوەی عیبادەتیان بۆ بکەین، یان عیبادەتی هەر مەخلوقێکی تر بکەین و شیاوی تورەبوونی پەروەردگارمان دەکەن .

بەڕاستی ئەو زانیاریانەی کە پێمان گەیشتووە لە قورئان و فەرمودەدا لەو بـوارەدا بەسـەروەت و سـامان هەڵناسـەنگێنرێت، چـونکە نهێنییـەکانی ئـەم دروستکراوانەمان بۆ ئاشکرا دەکات، ورد و درشتی ژیانیـان، ئـەو دوژمنایەتیـەی هەندێکیان بەرامبەر مرۆڤەکان هەیانـە، ئـەو هـەموو هەوڵدانـە بـێ وچانەیان بـۆ گومڕاکردنمـان و لـەناوبردنمان، بەسـە بزانیـت چـەندە قورئـان بایـەخی بـەم مەسئەلەیە داوە .

هەرکەس ئەو دەقانە بخوێنێتەوە بۆی دەردەکەوێ ژیانی مرۆڤ هیچ نیە جگە لە ملمانێ لەگەڵ شەیتاندا .

ئەو ئینسانەی کە خوای گـەورە ڕونـاکی پـێ بەخشـیوە تێدەکۆشـی بـۆ ئـەوەی بەردەوامی هەبێت لەسەر ڕێگای خوای گەورە، وە غەیری خۆیشی بهێنێتە سـەر ئەو ڕێگایە، لەو پێناوەدا دەبێت زاڵ بێت بەسەر ئەو دوژمنەدا کە لە ناخی خۆیدا و لە ختورەی دڵیدایە، پێویستە لێکۆڵینەوە بکات بۆ ئامانجە نزیك و دوورەکـانی بە بەردەوامی بۆ ئەوەی بزانێت خۆی چەند نزیکە یان دوورە لە پـەروردگارەوە، هەروەها چەند پارێزراوە لە دوژمنەکەی کە بەردەوام لە کەمینایە بۆ ئەوەی کـە لە خشتەی بەرێت .

سەرەڕای بوونی بەڵگەی راست و دروست و ڕوون لەسـەر هەنـدێ بابـەت و بـاس دەربارەی جنۆکە و ئەوەی جنۆکە دەیکات هەر مشـت و مـڕ و قسـە هەیـە، لـەم نوسراوەی کە لە بەردەستماندایە لە ژێر ناونیشـانی (**چارەسـەری توشـبوان بــە دەست لێ وەشاندنی جنۆکە و شەیتان**) هەردوو برای بەڕێز (يحيى ستار و عدنان- باوکی بـیلال-) کۆیـان کردۆتـەوە لـە چـەند سەرچـاوەیەك و چـەند ئـەزمونێك, ویسـتویانە بەشـداری بکـەن بـە هوشـیارکردنەوەی موسـوڵمانانی کـورد زمـان و

شارەزاکردنیان و ڕوونکردنەوەی هەندێك باس كە پەیوەندی بە بـوونی جنۆکـە و شەیتان و شوێنی ژیان بەسەر بردنیان و خواردنیان و چەند نیشانەیەکی دەسـت لێ وەشـاندن و سـیحر و چارەسـەرکردنی و چـۆنێتی خۆپاراسـتن لێیـان، خـوای گەورە پاداشتیان بداتـەوە، وە هـەموو لایـەکمان بپارێزێـت لـە فێـڵ و تەڵەگـەی شـەیتان و جادوگـەران، پـەروەردگارمان بـە توانایـە بەسـەر هـەموو شـتێکدا , هەروەها داواکارم كە ئەم نوسراوە سوود بەخشبێت بۆ نوسەر و خوێنەر .

والحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات، وسبحانك اللهم وبحمدك أشهد أن لا اله إلا أنت استغفرك وأتوب إليك .

باوکی زەکەریا

جمعه علی خورشید

١٩/رەبیعی دووەم / ١٤٣٦ ك

٨/شوبات/ ٢٠١٥ ز كەركوك

كات ژمێر/ یەکی پاش نیوە شەو/ یەك شەممە

بەشی یەکەم : باوەڕبوون بە جنۆکە و شەیتانەکان
بەشی دووەم : جنۆکەخواردنیان چییە و لە کوێ دەژین ؟
بە شی سێیەم : نیشانەکانی توشبوونی دەست لێوەشاندن بە جنۆکە و شەیتان و چارەسەرکردنی
بە شی چوارەم: سیحر و جۆرەکانی و نیشانەکانی و چارەسەرکردنی
بە شی پێنجەم : چۆنێتی خۆپاراستن لە جنۆکە و شەیتان
بە شی شەشەم : چەند پرسیار و وەڵامێك دەربارەی جنۆکە و شەیتان

بەشی یەکەم

بـاوەڕبوون بە جنۆکە و شەیتـان

(**الجن**): لە زماندا ناوێکی رەگەزە کۆکەرەوەیە تاکەکەی (جنی) یە لە (الاجتنان) ەوە هاتووە و وەرگێڕاوە, ئەویش (الستر والاستخفاء) ە واتە: شاراوە و داپۆشین، هەر بۆیە ئەو ناوەشی لێنراوە، چونکە لـە بەرچـاوی خـەڵکی نادیـارن و خـەڵکی نایانبینن.

(**الإنـــس**) واتــە: مرۆڤـ بۆیــە ئــەو نـاوەی لێنـراوە چـونکە ئاشـکران و بـە چـاو دەبینرێن.

هەر بۆیە ئەو کەسەی کە ئەقڵی لـە دەسـت دەدات پێـی دەڵـێن (مجنـون) واتـە: شێت، چونکە ئەقڵی نادیار دەبێت و دەشاردرێتەوە.

(الجن) لە شەرعدا:

لە قورئانی پیرۆزدا ناوی جنۆکە زۆر هاتووە یـەکێك لـەو ئایەتانـە خـوای گـەورە دەفەرموێت: ﴿ وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ۝٥٦ ﴾ الذاريات:٥٦

هەروەها سورەتێکی تایبەت هەیە بە ناوی سـورەتی (الجـن) ەوە ، هـەروەها لـە سوننەتی پێغەمبەردا (صلى الله عليه وسلم) باسی (الجن) زۆر هاتووە و پێناسەی زۆرە، پێناسـەیەکی پـوختی بـۆ هەڵدەبـژێرین، ئـەویش **جنۆکـە**: جـۆرە روح لـە بـەرێکی ئاقـڵ و بـە توانـا و بـە هێـزن، هـەروها بەرپرسـیارن وەکـو مرۆڤـەکان، دەستیان لێ نادرێت و شاراوەن لە بینین، بە شێوازی خۆیان نابینرێن، توانایان هەیە خۆیان بگـۆڕن بـۆ شـێوازی تـر ، ئـەخۆن و ئەخۆنـەوە و ژن دێـنن و شـوو دەکەن و نەوەشیان هەیە، خوای گەورە لە رۆژی قیامەتدا پرسیاریان لێ دەکات بۆ ئەو کردەوانەی کە ئەنجامیان داوە لە ژیانی رۆژانەیاندا.[1]

---

(١) عالم الجن في ضوء الكتاب والسنة / الدكتور عبدالكريم نوفان عبيدات.

أ- بەڵگە لە قورئانی پیرۆزدا:

١- خـوای گـەورە دەفـەرموێت: ﴿ وَإِذْ صَرَفْنَآ إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقُرْءَانَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوٓا۟ أَنصِتُوا۟ ۖ فَلَمَّا قُضِىَ وَلَّوْا۟ إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ ﴿٢٩﴾ ﴾ (الأحقاف: ٢٩)

٢- خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿ يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِى وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۚ قَالُوا۟ شَهِدْنَا عَلَىٰٓ أَنفُسِنَا ۖ وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَشَهِدُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ كَٰفِرِينَ ﴿١٣٠﴾ ﴾ (الأنعام: ١٣٠)

٣- خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿ يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ إِنِ ٱسْتَطَعْتُمْ أَن تَنفُذُوا۟ مِنْ أَقْطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ فَٱنفُذُوا۟ ۚ لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَٰنٍ ﴿٣٣﴾ ﴾(الرحمن: ٣٣).

٤- خـــوای گـــەورە دەفـــەرموێت: ﴿ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُوقِعَ بَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةَ وَٱلْبَغْضَآءَ فِى ٱلْخَمْرِ وَٱلْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَعَنِ ٱلصَّلَوٰةِ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّنتَهُونَ ﴿٩١﴾ ﴾ (المائدة: ٩١).

٥- خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ وَمَن يَتَّبِعْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ فَإِنَّهُۥ يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآءِ وَٱلْمُنكَرِ ۚ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُزَكِّى مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢١﴾ ﴾ (النور: ٢١).

٦- خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۖ قَالَ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِى مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُۥ مِن طِينٍ ﴿١٢﴾ ﴾ (الأعراف: ١٢).

خوای گەورە دەفـەرموێت:﴿ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ مِن صَلْصَـٰلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَٱلْجَآنَّ خَلَقْنَـٰهُ مِن قَبْلُ مِن نَّارِ ٱلسَّمُومِ ﴿٢٧﴾ ﴾(الحجر: ٢٦ – ٢٧).

خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿ وَخَلَقَ ٱلْجَآنَّ مِن مَّارِجٍ مِّن نَّـارٍ ﴿١٥﴾ ﴾(الرحمن: ١٥).

تێبینی:

وشەی (الجن) (٢٢) جار لە قورئانی پیرۆزدا هاتووە و وشەی **(الْجَانَّ) (٧) جـار هاتووە وشەی (شەیتان) یش (٦٨) هاتووە.**

ب- بەڵگە لە سوننەتی پێغەمبەردا ﷺ :-

عن أبي سعيد الخدري (رضي الله عنه) قـال : قـال لي رسـول الله ﷺ (إِنِّي أَرَاكَ تُحِبُّ الْغَنَمَ وَالْبَادِيَةَ فَإِذَا كُنْتَ فِي غَنَمِكَ أَوْ بَادِيَتِكَ فَأَذَّنْتَ بِالصَّلَاةِ فَارْفَعْ صَوْتَكَ فَإِنَّهُ لَا يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ جِنٌّ وَلَا إِنْسٌ وَلَا شَيْءٌ إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَالَ أَبُو سَعِيدٍ **سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)** . موطأ مالك « كتاب الصلاة « باب ما جاء في النداء للصلاة، التعليقات الحسان على صحيح ابن حبان، (١٦٦١) [٢: ١][تعليق الشيخ الألباني].

واتە: من وا ئەبینم تۆ حەزت لە مەڕ و مـاڵات و دەشـتییە، ئەگـەر لـە نـاو مـەڕ و ماڵاتەکەت بوویت، ویستت بانگ بدەیت ئەوە دەنگت زۆر بەرز بکەرەوە، چـونکە هەر کەسێك گوێی لە بانگەکەت بێت لە جنۆکە و مرۆڤ و هەر شتێکی تریش ئـیلا لە رۆژی قیامەتدا شایەتیت بۆ دەدەن.

١- عن عائشة (رضي الله عنها) قالت : (**قال رسول الله ﷺ : خلقت الملائكة من نـور و خلق الجـان مـن مـارج مـن نـار, وخلق آدم ممـا وصـف لكـم**).رواه مسلم (٧٤٢٠) قال الشيخ الألباني : (صحيح) انظر حديث رقم : ٣٢٣٨ في صحيح الجامع.

واتـە: مەلائیکـە لـە نـور دروسـتکراون و جنۆکـەش لـە ئـاگرێکی بلێسـەداری بـێ دووکەڵ دروسـت کـراون و ئـادەمیش لـەوەی بۆتـان بـاس کـراوە، واتـە: لـە گڵ دروست کراوە.

٢- عــن صــفيية بنــت حيــي (رضــي الله عنهــا) قالــت: (**قـــال رســـول الله ﷺ: إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِنِ الانسان مجرى الدم**). مسلم (٥٦٤٢)، قال الشيخ الألباني: (صحيح) انظر حديث رقم : ١٦٥٨ في صحيح الجامع.

واتە: بەڕاستی شەیتان لە لاشەی مرۆڤدا لە ناو دەمارەکانیدا دەسوڕێتەوە.

٣-عن أبن عمر (رضي الله عنه) أن رسول الله ﷺ قال : ((**إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيَمِينِـهِ، وَإِذَا شَـرِبَ فَلْيَشْـرَبْ بِيَمِينِـهِ, فَـإِنَّ الشَّـيْطَانَ يَأْكُـلُ بِشِـمَالِهِ وَيَشْـرَبُ بِشِمَالِهِ**)) مسلم (٥٢٣٣)، [تعليق الشيخ الألباني] ((الصحيحة)) (١٢٣٦).

ئەگەر کەسێك لە ئێوە خواردن و خواردنەوەی خوارد ئەوە با بە دەستی راستی بیخوات، چونکە شەیتان بە دەستی چەپی خواردن و خواردنەوە دەخوات .

٤- عن أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ): ((**إِذَا تَثَاوَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيُمْسِكْ بِيَدِهِ عَلَى فِيهِ ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَدْخُلُ**)). رواه مسلم (٧٤١٧)

ئەگەر کەسێك لە ئێوە باوێشکی بۆ هات ئەوە با دەستی بخاتە سەر دەمی، چونکە شەیتان دەچێتە ناو دەمێوە.

٥- عــن أبي هريــرة (رضــي الله عنــه) أن رســول الله ﷺ قــال : ((**إِذَا سَـمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ؛ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكاً ، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهِيقَ الْحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ ؛ فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَاناً**)) أخرجه مسلم (٦٨٥٧)

واتە: ئەگەر گوێتان لە دەنگی کەڵەشێر بوو ئەوە داوای فەزڵ و بەخششی خوای پەروەردگار بکەن، وە ئەگەر گوێتان لە زەڕەی گوێ درێژ بوو ئەوە پەنا بگرن بە خودا، چونکە شەیتان دەبینێت.

مەبەست لەم فەرمودانە وشەی (الجن) و (الشیطان)ە کەواتە جنۆکە شەیتانەکان بوونیان هەیە .

جنۆكە دەبینرێن و خۆیان دەگۆڕن بۆ شێوازی تر:

بە گوێرەی ئەو ئایەت و فەرموودانە بێت جنۆكە دەبینرێن، بەڵام لە سەر شێوەی خۆیان نابینرێن ، إبن تیمیە– رەحمەتی خوای لێ بێت – دەفـەرموێت: (والجن یتصورون قي صورة الانس والبهائم، فیتصورون في صورة الحيَّات والعقارب وغیرها، وفي صورة الابل والبقر والغنم والخیل والبغال، وفي صور الطیر وفي صور بني آدم) مجموع فتاوى ابن تیمیة– رحمه الله – (ص ٤٤/ ج ١٩)/ تحقیق: عبدالرحمن بن محمد بن قاسم العاصمي النجدي.

واتە: جنۆكە شـێوازی خۆیـان دەگـۆڕن بـۆ شـێوەی مرۆڤـ و ئـاژەڵ ، هـەروەها شێوازی خۆیان دەگۆڕن بۆ مار و دووپشكە و غەیری ئەوانەش، هەروەها خۆیـان دەگۆڕن بۆ شێوازی وشتر و مانگا و مەڕ و ئەسـپ و گوێدرێـژ و باڵنـدە و نـەوەی ئادەم.

بەڵگە لە سەر ئەوەی كە جنۆكە خۆی دەگۆڕێت بـۆ شـێوازی تـر، خـوای گـەورە دەفـــــەرموێت: ﴿ وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلْيَوْمَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ ۖ فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ ﴾ الأنفال: ٤٨

(القرطبي) لە تەفسیری ئەم ئایەتە پیرۆزەدا دەفەرموێت: ابن عباس دەیگێڕێتـەوە و دەفەرموێت: شـەیتان لـە جـەنگی بـەدردا، لەگـەڵ كۆمـەڵێك لـە سـەربازەكانی خۆیدا هات لە سەر شێوەی پیاوێك لە نەوەی (بني مدلج) و لە شێوەی (سراقة) ی كوڕی (مالك) ی (جعشم)، شـەیتان بـە بـێ باوەڕەكـانی وت: ﴿ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلْيَوْمَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ ﴾.

واتە: ئەمڕۆ هیچ كەس سەرناكەوێ بە سەرتاندا و دڵنیا بن منیش پشت و پـەنام بۆ ئێوەیە. كاتێك كە خەڵكی ریزیان بەست و پێغەمبەر (ﷺ) لەپێ خۆڵی كرد بە دەم و چـاوی بـێ باوەڕەكانـەوە و ئـەوانیش هـەڵهاتن، پاشـان جبریـل رووی لـە

شەیتان کرد، کاتێك کە (جبريل) ی بینی ، شەیتان دەستی بە دەستی یەکێك لـە بێ باوەڕەکانەوە بوو دەستی بێ باوەڕەکەی بەردا و خێرا خۆی و سەربازەکانی هـەڵهاتن، کابرایـەك وتـی ئـەی (سراقة) تـۆ وتـت مـن پشـتیوانیتان لـێ دەکـەم و هاوکارتـــانم، پاشـــان شـــەیتان کاتێـــك مەلائیکـــەکانی بینـــی وتـــی:

﴿إِنِّيٓ أَرَىٰ مَا لَا تَرَوۡنَ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَۚ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٤٨﴾ الأنفال: ٤٨

واتە: ئەوەی من دەیبینم ئێوە نایبینن من لە خـوای گـەورە دەترسـم و لـە گـەڵ ئێوە نیم ، چونکە بە راستی خوای گەورە سزای بە توندە بۆ ئـەو کەسـانەی کـە سەرپێچی دەکەن.

بەشی دووەم

جنۆکە لە کوێ دەژین و خواردنیان چییە؟

١- خـــواردنی جنۆکـــە پـــاش مـــاوەی ئـــاژەڵ و ئێســـکی ئاژەڵانـــە , وەك لـــە فەرموودەیەکی صەحیحدا هاتووە کە ئیمامی (ترمذي) ریوایەتی کـردووە و شـێخی ئـەلبانی – رەحمـەتی خـوای لـێ بێـت – بـە صـحیح هێنـاویێتی: ((لا تَسْتَنْجُوا بِالرَّوْثِ وَلا بِالْعِظَامِ فَإِنَّها زَادُ إِخْوَانِكُمْ مِنَ الْجِنِّ)) جامع الترمذي (٩٥/١)، قال الشيخ الألباني : (صحيح) انظر حديث رقم : ٧٣٢٥ في صحيح الجامع.

واتە: بە پاشەڕۆی ئاژەڵ و ئێسك خۆتـان پـاك مەکەنـەوە کاتێـك کـە دەچـن بـۆ سەرئاو، چونکە خواردنی برا جنۆکەکانتانە لە موسڵمانەکانیان.

هەروەها (ابن مسعود) دەیگێڕێتەوە لە پێغەمبەری خواوە (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دەفەرموێت: (أَتَانِي دَاعِي الْجِنِّ فَذَهَبْتُ مَعَهُ فَقَرَأْتُ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنَ) قَالَ: فَانْطَلَقَ بِنَا فَأَرَانَا آثارهم و آثار نِيرَانَهُمْ وَسَأَلُوهُ الزَّادَ فَقَالَ:(لَكُمْ كُلُّ عَظْمٍ ذُكر اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ يَقَعُ فِي أَيْدِيكُمْ أَوْفَرَ مَا يَكُونُ لَحْمًا وَكُلُّ بَعْرٍ عَلَفًا لِدَوَابِّكُمْ) فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:(فَلَا تَسْتَنْجُوا بهما فَإِنَّهُماطعامُ إِخْوَانِكُمْ مِنَ الجن)[1]صحيح مسلم (١٠٠٦)، قال الشيخ الألباني : (صحيح) انظر حديث رقم : ٥١٥٩ في صحيح الجامع

واتە: وەفدی جنۆکەکان هاتن بۆ لام، منیش لە گەڵیاندا ڕۆیشتم، پاشان قورئـانم بۆ خوێندن، (ابن مسعود) ئەڵێت: پێغەمبەر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ئێمەی برد بۆ جێگاکانیان و ئاسەواری ئاگر و شوێنەکانیانی پێمان پیشـاندا، داوای خواردنیـان کرد لە پێغەمبەر(صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ئەویش لـە وەڵامـدا فـەرمووی: خـواردنی ئێوە هەموو ئێسکێکە کە مرۆڤ دەیخوات و (بسم الله) ی لێ کردبێت و بەردەستی ئێوە دەکەوێت و دوو ئەوەندە گۆشتی پێوەیە، هەموو پـاش ماوەیـەکی ئـاژەڵ خۆراکی ئاژەڵی ئێوەی جنۆکەیـە. پێغەمبـەر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) فـەرمووی:

(١) القول المبين في عالم الجن والشياطين/ أبو خلاد ناصر السنة

كاتێك كە دەچن بۆ سەرئاو خۆتان بە ئێسك و پاشـەڕۆی ئـاژەڵ پـاك مەكەنـەوە چونكە ئەوە خواردنی برا جنۆكەكانتانە.

* جنۆكە لە كوێ دەژین ؟

جنۆكە لەسەر ئەم زەویە دەژین هەنـدێكیان لـە شـوێنی پـاك دەژیـن و بـە دوای شوێنی پاكدا دەگەڕێن، بەڵام بێ باوەڕەكانیان لە بـازاڕ و گۆڕسـتان و سـەرئاو و شـوێنی تاریكـدا دەژیـن، وە گوێیـان لـە بـانگ[1] بێـت یـان سـورەتی (البقرة)[2] یەكسەر هەڵدێن، هەروەها لە مانگی رەمەزانیشدا یاخێكانیان كۆت و زنجیر دەكرێن و دەبەسەرێنەوە[3]، وە لە نێوان سێبەر و خۆرەتاو دادەنیشن[4].

خوای گەورە هێز و توانایـەكی یـەكجار بـەهێزی پییـان بەخشـیوە ، بـە جورێك توانایان هەیە بچنە ئاسمانەكانی دونیا بۆ ئەوەی گوێ بیستی فریشتەكان بن و قسەیان لێ بدزن تاوەكو بیگەیەنن بە ساحیر و جادووگـەرەكان بـۆ ئـەوەی بڵێن ئەمانە غێب دەزانن . بەڵگـەش لـە سـەر ئەمـە، خـوای گـەورە لـە قورئـانی پیرۆزدا دەفەرموێت: ﴿وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْتَمِعِ الآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا﴾ [الجن: ٩].

---

(١) عن أبي هريرة رضي الله عنه قال رسول الله (صلى الله عليه وسلم) : ((إذا نودي بالصلاة أدبر الشيطان له ضراط حتى لا يسمع التأذين فإذا قضي التأذين أقبل فإذا ثوب بالصلاة أدبر فإذا قضي التثويب أقبل حتى يخطر بين المرء ونفسه فيقول: اذكر كذا اذكر كذا لما لم يكن يذكر حتى يظل الرجل ما يدري كم صلى)) البخاري (٦٠٨) كتاب الاذان.

(٢) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّه عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ: ((لَا تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ مَقَابِرَ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ)).صحيح مسلم(١٨٢١).

(٣) (إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ صُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ مَرَدَةُ الْجِنِّ وغُلِّقت أَبْوَابُ النَّارِ فَلَمْ يُفتح مِنْهَا بَابٌ وفُتِحَت أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَلَمْ يُغلق مِنْهَا بَابٌ وَمُنَادٍ يُنَادِي: يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ أَقْبَلْ وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ وَلِلَّهِ عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ , وَذَلِكَ كُلَّ لَيْلَةٍ)[تعليق الشيخ الألباني] حسن صحيح – ((التعليق الرغيب)) (٢/ ٦٨) , ((المشكاة)) (١٩٦٠ . ١٩٦١).

(٤) ورد عن رجل من أصحاب النبي (صلّ الله عليه وسلم) قال : أن الرسول (صلّ الله عليه وسلم) ((نَهَى أَنْ يُجْلَسَ بَيْنَ الضَّحِّ وَالظِّلِّ ، وَقَالَ: مَجْلِسُ الشَّيْطَانِ)). مسند الإمام أحمد: ٢٤/ ١٧٤ برقم (١٥٤٢١)، وقال محققه: إسناده حسن، وقال الهيثمي في مجمع الزوائد: ٨/ ١١٧ برقم (١٢٩٢٧).

قال القرطبي: (كان الجن يقعدون مقاعد لاستماع أخبار السماء، وهم المردة من الجن، كانوا يفعلون ذلك ليستمعوا من الملائكة أخبار السماء حتى يلقوها إلى الكهنة، فحرسها الله بالشهب المحرقة، فقالت الجن حينئذ

واتە: جنۆکەکان خۆیـان حەشـار دەدا بـۆ ئـەوەی هـەواڵ لـە ئاسمانـەوە بـدزن، ئەوانەش یاخی بووی جنۆکەکانن، ئەم کارەیان ئەنجام دەدا بۆ ئەوەی گوێ لـە مەلائیکەکان بگرن و هەواڵ بدزن بۆ فاڵچـی و سـاحیرەکان، خـوای گـەورەش بـە نەیزك نیشانیانی دەگرت و دەیانی سوتاند و لە ناویانی دەبرد.

بەشی سێیەم

نیشانەکانی توشبوونی دەست لێوەشاندن بە جنۆکە[١]

١- هەست کردن بە ژانە سەرێکی بەردەوام .

٢- دڵ تەنگی بە تایبەتی لە پاش عەسر .

٣- سڕبوونی دەست و پێ و گەرم بوونی ناو دەست و ژێر پێ .

٤- هەست کردن بە ژانە سک بەتایبەتی (گەدە و بەرزەهار).

٥- بینینی خەوی ناخۆش بە تایبەتی خەو بینین بە ئاژەڵەوە .

٦- تووڕە بوون و هەڵچونێکی کتوپڕ .

٧- دڵ تەنگ بوون لە کاتی بیستنی قورئان و بانگدا .

٨- تەمبەڵی لە عیبادەتدا .

٩- حەز کردن بە تەنهایی ومانەوەی زۆر لە حەمام و سەرئاو .

١٠- هەست کردن بە دڵ تـەنگی لـە کـاتی جوتبـوون و سـەرجێی کـردن لەگـەڵ خێزاندا .

١١- هەست کردن بەوەی هەندێك جار کەسێك بانگت دەکات .

١٢- راچەڵەکاندن لە کاتی بیستنی دەنگێکی بەرز، وەك شکاندنی پەرداخێك یان لێدانی دەرگا.

١٣- باوێشیکێکی زۆر.

١٤- تێکچوونی بیرکردنەوەو قسە کردنی تێکەڵاو کە هیچ واتایەکی نییە.

---

(١) بە گوێرەی ئەو نەخۆشانەی کە هاتوونە بۆ لامان زۆربەی ئەم نیشانانەیان لێ دەرکەوتووە.

سەرنج/ ئەم خاڵانە یان ئەزموونی تایبەتە یان ئەزموونی هەندێك لەو کەسانەیە کە لەم بوارەدا خەریکن.(ج)

پێش دەست پێکردنی چارەسەرکردنی نەخۆشەکە :

١− پێویستە ئەو کەسەی کە (رقیە) دەکات کەسێکی لە خوا ترس و بە تـەقوا بێت وە خاوەنی بیر و باوەڕیکی پاك بێت و دوور لە ریا و شـیرك و سـومعە و بیدعە بێت، وە ئەو کارەی کە دەیکات تەنها لەبەر رەزامەنـدی خـوای مـەزن بێت .

٢- پێویستە ئەو کەسەی چارەسەری نەخۆشەکە دەکـات نەخۆشـەکە وکـەس و کاری نەخۆشەکە ئاگادار بکاتەوە کە سوود و زیـان تـەنها بـە دەسـت خـوای گەورەیە و هەر خۆی شیفا دەرە، خوای گەورە دەفـەرموێت: (وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ) الشعراء :٨٠ , (وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ). يونس: ١٠٧, هەروەها (عەبدوڵلای کوڕی عەباس) — رەزای خـوا لـە خـۆی و بـاوکی بێـت− دەفـەرموێت: رۆژێکیـان لـە پشـتی پێغەمبـەرەوە بـووم ﷺ دەیفـەرموو: ((يَا غُلاَمُ إِنِّي أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ احْفَظْ اللَّهَ يَحْفَظْكَ احْفَظْ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلْ اللَّهَ وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ وَاعْلَمْ أَنَّ الأمة لَوْ اجْتَمَعَتْ عَلَى أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلاَّ بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ وَلَوْ اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَضُرُّوكَ إِلاَّ بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ رُفِعَتْ الْأَقْلاَمُ وَجَفَّتْ الصُّحُفُ)). رواه الترمذي ، وأحمد ، وصححه الألباني في صحيح الجامع برقم (٧٩٥٧).

پێویستە قەناعەتیان پـێ بکـات بـە دەرهێنـانی هـەموو وێنـەیکی گیـان لەبـەر و هەموو جۆرە پەیکەرێك , چونکە مەلائیکە ناچێتە ماڵێکەوە، کـە وێنـە و سـەگی تێدابێت ، بەڵام ئەگەر وێنەی سروشتی بێت ئەو ئاساییە.

٣− دەرکردنی هەموو جۆرە نوشتەیەك کە بە نەخۆشەکەوەیە پاشـان سـوتاندنی دوای خوێندن بە سەریدا لەلایەن چارە سەرکارەوە .

٤- پێویستە ئەو کەسانەی لەو شوێنەدان تەقوای خوای گەورە بکەن و تەنها لە خوا بترسن.

٥- ئەو ئافرەتانەی کە لەوێن و نەخۆشەکەش پێویستە خۆیان پۆشـتە بکـەن و بەردەوام بن لە لەبەرکردنی حیجابی شەرعی.

٦- پێویستە ئەو کەسەی چارەسەری بۆ دەکرێت ئەگەر ئافرەت بوو کەسـێکی مەحرەمی لەگڵدا بێت .

٧- ئەو کەسەی چارەسـەری نەخۆشـەکە دەکـات لـە خـوای گـەورە بپارێتـەوە کارەکەی بۆ ئاسان بکات .

چارەسەرکردن

پێویستە سەرەتا چارەسەرکار پرسیار لە نەخۆشەکە بکات چی بەسەردا دێت و هەست بە چی دەکات، تاوەکو چارەسەرکار بۆی دەرکەوێت ئایا ئەو نەخۆشییە سیحرە یان چاونەفەسە یان دەست لێوەشاندنە(١)، تا بتوانێت بە جوانی چارەسەری نەخۆشەکە بکات .

سەرنج:

قورئانی پیرۆز هەمووی شیفایە بەڵام خوێندنی ئەم دوعا و ئایەتانەی، کە دیاریمان کردووە هەندێکیان بەڵگەی لە سەر هاتووە، وەکوباسمان کردووە و هەندێکی تریشیانتەنها **ڕاو بۆچوونی چەند زانایەکە و اجتهادێکە**، هەروەها چەندەها نەخۆش سوودیان لێی وەرگرتووە، بۆیە مەرج نییە تەنها ئەم ئایەت و سورەتانە بخوێنرێت، بەڵکوجاری وا هەیە نەخۆشەکە بە سورەتی (**النساء**) **یان** (**الانفال**) **یان** (**الحاقة**) گاریگەر دەبێت، بۆیە هەر ئایەت و سورەتێك دەخوێنیت **شیفایە** إن شاءالله، هەروەها ئەو ئایەتانەی کە باسمان کردووە زۆریان باسی جنۆکە و سیحرکردن و نەفرین (اللعن) دەکەن، بۆیە زۆر جار کاریگەری زیاترە لە سەر نەخۆشەکە.

پاشان ئەم دوعا و ئایەتانە دەخوێنرێتە سەر نەخۆشەکەدا :

١- سورەتی (الفاتحە) چەند جارێك دووبارە بکرێتەوە[٢]،

---

(١) بە گوێرەی ئەو نیشانانە مامەڵەی لە گەڵدا بکات کە لە ئەنجامی شارەزابوون و خوێندنەوەی وتەی زانایان پەیدای کردووە. (م جمعه).

(٢) عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال: ((انْطَلَقَ نَفَرٌ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفْرَةٍ سَافَرُوهَا حَتَّى نَزَلُوا عَلَى حَيٍّ مِنْ أَحْيَاءِ الْعَرَبِ فَاسْتَضَافُوهُمْ فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمْ، فَلُدِغَ سَيِّدُ ذَلِكَ الْحَيِّ فَسَعَوْا لَهُ بِكُلِّ شَيْءٍ لَا يَنْفَعُهُ شَيْءٌ، فَقَالَ بَعْضُهُمْ لَوْ أَتَيْتُمْ هَؤُلَاءِ الرَّهْطَ الَّذِينَ نَزَلُوا لَعَلَّهُ أَنْ يَكُونَ عِنْدَ بَعْضِهِمْ شَيْءٌ فَأَتَوْهُمْ فَقَالُوا يَا أَيُّهَا الرَّهْطُ إِنَّ سَيِّدَنَا لُدِغَ وَسَعَيْنَا لَهُ بِكُلِّ شَيْءٍ لَا يَنْفَعُهُ فَهَلْ عِنْدَ أَحَدٍ مِنْكُمْ مِنْ شَيْءٍ فَقَالَ بَعْضُهُمْ نَعَمْ وَاللَّهِ إِنِّي لَأَرْقِي وَلَكِنْ وَاللَّهِ لَقَدْ اسْتَضَفْنَاكُمْ فَلَمْ تُضَيِّفُونَا فَمَا أَنَا بِرَاقٍ لَكُمْ حَتَّى تَجْعَلُوا لَنَا جُعْلًا فَصَالَحُوهُمْ عَلَى قَطِيعٍ مِنْ الْغَنَمِ فَانْطَلَقَ يَتْفِلُ عَلَيْهِ وَيَقْرَأُ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾﴾ الفاتحة

٢–خوێندنی (قل هو الله أحد) و (المعوذتين) بە سەر پەرداخێك ئاودا و فوو كردن بە ناويدا[(١)]:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾﴾

الْعَالَمِينَ فَكَأَنَّمَا نُشِطَ مِنْ عِقَالٍ فَانْطَلَقَ يَمْشِي وَمَا بِهِ قَلَبَةٌ قَالَ فَأَوْفَوْهُمْ جُعْلَهُمْ الَّذِي صَالَحُوهُمْ عَلَيْهِ فَقَالَ بَعْضُهُمْ اقْسِمُوا فَقَالَ الَّذِي رَقَى لَا تَفْعَلُوا حَتَّى نَأْتِيَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَنَذْكُرَ لَهُ الَّذِي كَانَ فَنَنْظُرَ مَا يَأْمُرُنَا فَقَدِمُوا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرُوا لَهُ فَقَالَ وَمَا يُدْرِيكَ أَنَّهَا رُقْيَةٌ ثُمَّ قَالَ قَدْ أَصَبْتُمْ اقْسِمُوا وَاضْرِبُوا لِي مَعَكُمْ سَهْمًا فَضَحِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَبُو عَبْد اللَّهِ وَقَالَ شُعْبَةُ حَدَّثَنَا أَبُو بِشْرٍ سَمِعْتُ أَبَا الْمُتَوَكِّلِ بِهَذَا))(مسلم:٢٢٧٦)،[البخاري، الترمذي، أبو داود، ابن ماجه، أحمد عَنْ أَبِي سَعِيدٍ].

(١) السؤال: هل يمكن للمسلم أن يعالج نفسه بنفسه بالقراءة والنفث في الماء؟

كان النبي صلى الله عليه وسلم إذا أحس بمرض ينفث في يديه (ثلاث مرات) ب (قل هو الله أحد) و (المعوذتين) ويمسح بهما في كل مرة ما استطاع من جسده عند النوم عليه الصلاة والسلام ، بادئا برأسه ووجهه وصدره ، كما أخبرت بذلك عائشة رضي الله عنها في الحديث الذي رواه البخاري(٥٧٤٨) ، ورقاه جبرائيل لما مرض في الماء بقوله : " بسم الله أرقيك ، من كل شيء يؤذيك ، من شر كل نفس أو عين حاسد الله يشفيك ، بسم الله أرقيك " (ثلاث مرات) ، وهذه الرقية مشروعة ونافعة .

وقد قرأ بلال في ماء لثابت بن قيس رضي الله عنه ، وأمر بصبه عليه ، كما روى ذلك أبو داود في الطب بإسناد حسن . . . إلى غير هذا من أنواع الرقية التي وقعت في عهده عليه الصلاة والسلام ، ومن ذلك أنه صلى الله عليه وسلم رقى بعض المرضى بقوله : اللهم رب الناس ، أذهب البأس ، واشف أنت الشافي ، لا شفاء إلا شفاؤك ، شفاء لا يغادر سقما . **مجموع فتاوى ومقالات_الجزء الثامن، للشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز**

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

﴿قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ١ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ٢ إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ ٣ مِن شَرِّ ٱلۡوَسۡوَاسِ ٱلۡخَنَّاسِ ٤ ٱلَّذِي يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ ٱلنَّاسِ ٥ مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ٦﴾

٣- خوێندنی ئەم دوعا و زیکرانە:

أ- ((**اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ، أَذْهِبِ الْبَاسَ ، وَاشْفِهِ، أَنْتَ الشَّافِي، لاَ شِفَاءَ إِلاَّ شِفَاؤُكَ، شِفَاءً لاَ يُغَادِرُ سَقَمًا**)).[١]

ب- ((**بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنٍ أَوْ حَاسِدٍ, اللَّهُ يَشْفِيكَ بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ**)).[٢]

جـ- سێ جار (بسم الله) بکە، حەوت جـاریش بلـێ: ((**أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ**)).[٣]

د- حەوت جار بلێ ((**أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ ، رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيَكَ**)).[٤]

٤- سورەتی (البقرة) لە ئایەتی (١-٥) ،

---

(١) أن النبي (صلى الله عليه وسلم) كان يعود بعض أهله ويمسح بيده اليمنى ويقول :" **اللهم رب الناس أذهب البأس واشفه أنت الشافي لا شفاء إلا شفاءك شفاءً لا يغادر سقما** "(بخاري:٥٧٤٣) .

(٢) وعن أبي سعيد :" **أن جبريل أتى النبي (صلى الله عليه وسلم) فقال :يا محمد اشتكيت ؟ فقال : نعم . قال : بسم الله أرقيك من كل شيء يؤذيك ، ومن شر كل نفس أو عين حاسد ، الله يشفيك ، بسم الله أرقيك** "(رواه مسلم:٥٦٦٤) .

(٣) **عن عثمان بن العاص رضي الله عنه أنه شكى إلى رسول الله وجعاً ، فقال له رسول الله (صلى الله عليه وسلم) :" ضع يدك على الذي تألم من جسدك ، وقل : بسم الله (ثلاثاً) ، وقل سبع مرات : أعوذ بعزة الله وقدرته من شر ما أجد وأحاذر** "(رواه مسلم: ٥٧٠١) .

(٤) عن ابن عباس رضي الله عنهما أن النبي صلى الله عليه وسلم قال :" **من عاد مريضاً لم يحضر أجله فقال عنده سبع مرات : أسأل الله العظيم رب العرش العظيم أن يشفيك إلا عافاه الله من ذلك** " أخرجه أحمد وأبو داود والترمذي وحسّنه , **وأيضاً يدعى للمريض بالشفاء ثلاثاً كما دعا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) لسعد فقال :" اللهم اشف سعداً ، اللهم اشف سعداً ، ثلاث مرارٍ** "(مسلم:٤١٩١).

﴿الٓمٓ ١ ذَٰلِكَ ٱلۡكِتَٰبُ لَا رَيۡبَۛ فِيهِۛ هُدٗى لِّلۡمُتَّقِينَ ٢ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡغَيۡبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ
يُنفِقُونَ ٣ وَٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَ وَبِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ ٤ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدٗى مِّن
رَّبِّهِمۡۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ٥﴾ البقرة: ١ – ٥

٥- سورەتی (البقرة) لە ئایەتی (١٦٢-١٦٤)،

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٌ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَيۡهِمۡ لَعۡنَةُ ٱللَّهِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ
١٦١ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ١٦٢ وَإِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ
ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ١٦٣ إِنَّ فِي خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱلۡفُلۡكِ
ٱلَّتِي تَجۡرِي فِي ٱلۡبَحۡرِ بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٖ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ
مَوۡتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٖ وَتَصۡرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلۡمُسَخَّرِ بَيۡنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ
لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ١٦٤﴾ البقرة: ١٦١ - ١٦٤

٦- سورەتی (البقرة) لە ئایەتی (٢٥٥-٢٥٧)،

﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ
مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ
عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ٢٥٥ لَآ
إِكۡرَاهَ فِي ٱلدِّينِۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشۡدُ مِنَ ٱلۡغَيِّۚ فَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ
بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَاۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٢٥٦ ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُخۡرِجُهُم
مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوۡلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخۡرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى
ٱلظُّلُمَٰتِۗ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢٥٧﴾ البقرة: ٢٥٥ - ٢٥٧

٧- سورەتی (البقرة) لە ئایەتی (٢٨٥-٢٨٦)،

بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا
وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٢٨٥ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَعَلَيۡهَا
مَا ٱكۡتَسَبَتۡۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذۡنَآ إِن نَّسِينَآ أَوۡ أَخۡطَأۡنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تَحۡمِلۡ عَلَيۡنَآ إِصۡرٗا كَمَا
حَمَلۡتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلۡنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦۖ وَٱعۡفُ عَنَّا وَٱغۡفِرۡ
لَنَا وَٱرۡحَمۡنَآۚ أَنتَ مَوۡلَىٰنَا فَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٨٦﴾ البقرة: ٢٨٥ - ٢٨٦

٨- سورەتی (آل عمران)لە ئایەتی (١-١٠)،

﴿الٓمٓ ١ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُ ٢ نَزَّلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَأَنزَلَ
ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ٣ مِن قَبۡلُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلۡفُرۡقَانَۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَهُمۡ
عَذَابٞ شَدِيدٞۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ٤ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخۡفَىٰ عَلَيۡهِ شَيۡءٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ٥
هُوَ ٱلَّذِي يُصَوِّرُكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡحَامِ كَيۡفَ يَشَآءُۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٦ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ عَلَيۡكَ
ٱلۡكِتَٰبَ مِنۡهُ ءَايَٰتٞ مُّحۡكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلۡكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٞۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ
فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنۡهُ ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ
يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ رَبِّنَاۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٧ رَبَّنَا لَا تُزِغۡ قُلُوبَنَا بَعۡدَ إِذۡ
هَدَيۡتَنَا وَهَبۡ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحۡمَةًۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡوَهَّابُ ٨ رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ ٱلنَّاسِ لِيَوۡمٖ لَّا رَيۡبَ فِيهِۚ إِنَّ
ٱللَّهَ لَا يُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ٩ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ
شَيۡـٔٗاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ وَقُودُ ٱلنَّارِ ١٠﴾ آل عمران: ١ - ١٠

٩- سورەتی (آل عمران)لە ئایەتی (١٨-١٩)

﴿شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَأُوْلُواْ ٱلۡعِلۡمِ قَآئِمَۢا بِٱلۡقِسۡطِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا
هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٨ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ وَمَا ٱخۡتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ

إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ﴿١٩﴾ ﴾ آل عمران: ١٨ – ١٩

١٠- سورەتی (الاعراف)(٥٤-٥٦)،

﴿ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ يُغۡشِي ٱلَّيۡلَ ٱلنَّهَارَ يَطۡلُبُهُۥ حَثِيثٗا وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتِۭ بِأَمۡرِهِۦٓۗ أَلَا لَهُ ٱلۡخَلۡقُ وَٱلۡأَمۡرُۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٥٤﴾ ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ تَضَرُّعٗا وَخُفۡيَةًۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ بَعۡدَ إِصۡلَٰحِهَا وَٱدۡعُوهُ خَوۡفٗا وَطَمَعًاۚ إِنَّ رَحۡمَتَ ٱللَّهِ قَرِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٥٦﴾ ﴾ الأعراف: ٥٤ - ٥٦

١١-سورەتی (المؤمنون)(١١٥-١١٨)،

﴿ أَفَحَسِبۡتُمۡ أَنَّمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ عَبَثٗا وَأَنَّكُمۡ إِلَيۡنَا لَا تُرۡجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَن يَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ لَا بُرۡهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُل رَّبِّ ٱغۡفِرۡ وَٱرۡحَمۡ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١١٨﴾ ﴾
المؤمنون: ١١٥ - ١١٨

١٢-سورەتی (الصافات)(١-١٠)،

﴿ وَٱلصَّٰٓفَّٰتِ صَفّٗا ﴿١﴾ فَٱلزَّٰجِرَٰتِ زَجۡرٗا ﴿٢﴾ فَٱلتَّٰلِيَٰتِ ذِكۡرًا ﴿٣﴾ إِنَّ إِلَٰهَكُمۡ لَوَٰحِدٞ ﴿٤﴾ رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَرَبُّ ٱلۡمَشَٰرِقِ ﴿٥﴾ إِنَّا زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِزِينَةٍ ٱلۡكَوَاكِبِ ﴿٦﴾ وَحِفۡظٗا مِّن كُلِّ شَيۡطَٰنٖ مَّارِدٖ ﴿٧﴾ لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى ٱلۡمَلَإِ ٱلۡأَعۡلَىٰ وَيُقۡذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٖ ﴿٨﴾ دُحُورٗاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ وَاصِبٌ ﴿٩﴾ إِلَّا مَنۡ خَطِفَ ٱلۡخَطۡفَةَ فَأَتۡبَعَهُۥ شِهَابٞ ثَاقِبٞ ﴿١٠﴾ ﴾ الصافات: ١ - ١٠

١٣-سورەتی (الاحقاف)(٢٩-٣٢)،

﴿ وَإِذۡ صَرَفۡنَآ إِلَيۡكَ نَفَرٗا مِّنَ ٱلۡجِنِّ يَسۡتَمِعُونَ ٱلۡقُرۡءَانَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوٓاْ أَنصِتُواْۖ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوۡاْ إِلَىٰ قَوۡمِهِم مُّنذِرِينَ ﴿٢٩﴾ قَالُواْ يَٰقَوۡمَنَآ إِنَّا سَمِعۡنَا كِتَٰبًا أُنزِلَ مِنۢ بَعۡدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقٗا

لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ يَهۡدِيٓ إِلَى ٱلۡحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٖ مُّسۡتَقِيمٖ (٣٠) يَٰقَوۡمَنَآ أَجِيبُواْ دَاعِيَ ٱللَّهِ وَءَامِنُواْ بِهِۦ
يَغۡفِرۡ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ وَيُجِرۡكُم مِّنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ (٣١) وَمَن لَّا يُجِبۡ دَاعِيَ ٱللَّهِ فَلَيۡسَ بِمُعۡجِزٖ فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَلَيۡسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءُۚ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ (٣٢) ﴾ ۞ الأحقاف: ٢٩ - ٣٢

١٤-سورەتی (الرحمن)(٣٢-٣٦)،

۞﴿ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (٣٢) يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ إِنِ ٱسۡتَطَعۡتُمۡ أَن تَنفُذُواْ مِنۡ أَقۡطَارِ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ فَٱنفُذُواْۚ لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلۡطَٰنٖ (٣٣) فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (٣٤) يُرۡسَلُ
عَلَيۡكُمَا شُوَاظٞ مِّن نَّارٖ وَنُحَاسٞ فَلَا تَنتَصِرَانِ (٣٥) فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (٣٦) ﴾ ۞ الرحمن: ٣٢-٣٦

١٥-سورەتی (الحشر)(٢١-٢٤)،

۞﴿ لَوۡ أَنزَلۡنَا هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ عَلَىٰ جَبَلٖ لَّرَأَيۡتَهُۥ خَٰشِعٗا مُّتَصَدِّعٗا مِّنۡ خَشۡيَةِ ٱللَّهِۚ وَتِلۡكَ ٱلۡأَمۡثَٰلُ
نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ (٢١) هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِۖ
هُوَ ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ (٢٢) هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلۡمُؤۡمِنُ
ٱلۡمُهَيۡمِنُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡجَبَّارُ ٱلۡمُتَكَبِّرُۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ (٢٣) هُوَ ٱللَّهُ ٱلۡخَٰلِقُ
ٱلۡبَارِئُ ٱلۡمُصَوِّرُۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ
ٱلۡحَكِيمُ (٢٤) ﴾ ۞ الحشر: ٢١ - ٢٤

١٦-سورەتی (الجن) (١-٩)،

۞﴿ قُلۡ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ ٱسۡتَمَعَ نَفَرٞ مِّنَ ٱلۡجِنِّ فَقَالُوٓاْ إِنَّا سَمِعۡنَا قُرۡءَانًا عَجَبٗا (١) يَهۡدِيٓ إِلَى ٱلرُّشۡدِ فَـَٔامَنَّا بِهِۦۖ
وَلَن نُّشۡرِكَ بِرَبِّنَآ أَحَدٗا (٢) وَأَنَّهُۥ تَعَٰلَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا ٱتَّخَذَ صَٰحِبَةٗ وَلَا وَلَدٗا (٣) وَأَنَّهُۥ كَانَ يَقُولُ
سَفِيهُنَا عَلَى ٱللَّهِ شَطَطٗا (٤) وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن تَقُولَ ٱلۡإِنسُ وَٱلۡجِنُّ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا (٥) وَأَنَّهُۥ كَانَ رِجَالٞ مِّنَ
ٱلۡإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٖ مِّنَ ٱلۡجِنِّ فَزَادُوهُمۡ رَهَقٗا (٦) وَأَنَّهُمۡ ظَنُّواْ كَمَا ظَنَنتُمۡ أَن لَّن يَبۡعَثَ ٱللَّهُ أَحَدٗا (٧)

وَأَنَّا لَمَسْنَا ٱلسَّمَآءَ فَوَجَدْنَٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ﴿٨﴾ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَٰعِدَ
لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْتَمِعِ ٱلْءَانَ يَجِدْ لَهُۥ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾ ﴾الجن: ١ – ٩

لە پاش ئەم ئایەتانە نەخۆشەکە زۆر جار هەست بەم شتانە دەکات:

١- هاوارکردنێکی زۆر .

٢- راچڵەکاندێکی یەکجار زۆر .

٣- سڕبوونی دەست و پێیەکانی یان هەر شوێنیکی تری .

٤- ئەبڵەق بوونی چاوەکانی .

٥- هەست کردنی نەخۆشەکە بە جوڵاندنی دەست و قاچەکانی بەبێ ویستی خوێ .

٦- هەندێك جار ئەو نەخۆشە دەرشێتەوە لە کاتی خۆیندنی ئەو ئایەتانە .

٧- بوراندنەوەو بێ ئاگابوون لە خوێ.

٨- دڵ لێدانێکی بەپەلە .

٩- بە پشتیوانی خوای گەورە لە پاش ئەم ئایەتانە ئەو جنۆکەیە دەردەچێت إن شاء الله.

ئەگەر قسەت کرد لە گەڵ جنۆکەکەدا پێویستە رەچاوی ئەم خاڵانە بکەیت:

١. قسەکردنێك لە سنوری خۆیدا بێت و قسەیەکی بێ سوودی لە گەڵدا نەکرێت(١) .

٢- فەرمانی پێ بکەیت کە تەقوای خوای گەورە بکات و بە خوای گەورەی بترسێنیت و چونە ناو لاشەی ئەو نەخۆشەوە زوڵم و ستەمە و پێویستە تەوبە بکات، هەروەها فەرمانی پێ بکەیت دەرچێت لە لاشەی نەخۆشکە وەکو

---

(١) ئەو جنۆکەیە لە سەر زمانی نەخۆشەکە دێتە قسەکردن.

پێغەمبـەری خـوا (ﷺ) ئەیفـەرموو: ((أخرج عدو الله أنا رسول الله))[(١)]، هـەروەها بانگەوازیشی بکەیتبۆ ئاینی ئیسلام[(٢)].

---

(١) حديث يعلى بن مرة قال : "سافرت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم فرأيت منه شيئا عجبا .. " و فيه : " و أتته امرأة فقالت : إن ابني هذا به لمم منذ سبع سنين , يأخذه كل يوم مرتين , فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم : "أدنيه" , فأدنته منه , فتفل في فيه , و قال : اخرج عدو الله ! أنا رسول الله".". انتهى كلام الالباني من السلسلة الصحيحة الحديث رقم٢٩١٢.

(٢)أ- قال ابن قيم: -رحمة الله- في (زاد المعاد ٤/٦٨-٦٩)شاهدت شيخنا (يقصد ابن تيمية) يرسل المصروع من يخاطب الروح التي فيه ويقول: قال لك الشيخ: أخرجي فإن هذا لا يحل لك. فيفيق المصروع وربما خاطبها بنفسه وربما كانت الروح ماردة فيخرجها بالضرب . فيفيق المصروع ولا يحس بألم، وقد شاهدنا نحن وغيرنا منه ذلك مرارا، وكان كثيرا ما يقرأ في أذن المصروع: : ((**أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ**)) المؤمنون: ١١٥ ، وحدثني انه قرأها مرة في أذن المصروع فقالت الروح: نعم ومد بها صوته، قال: فأخذت له عصاً وضربته بها في عروق عنقه حتى كلت يداي من الضرب، ولم يشك الحاضرون أنه يموت لذلك الضرب ففي أثناء الضرب قالت: أنا أحبه. فقلت لها : هو لا يحبك. قالت: أنا أريد أن أحج به. فقالت لها هو لا يريد أن يحج معك.......الخ.

ب- قال الشيخ ابن باز رحمه الله:

الحمد لله ، والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وأصحابه ومن اهتدى بهداه . .

أما بعد . . فقد نشرت بعض الصحف المحلية وغيرها في شعبان من هذا العام أعني عام ١٤٠٧ هـ أحاديث مختصرة ومطولة عما حصل من إعلان بعض الجن – الذي تلبس ببعض المسلمات في الرياض – إسلامه عندي بعد أن أعلنه عند الأخ عبد الله بن مشرف العمري المقيم في الرياض ، بعدما قرأ المذكور على المصابة وخاطب الجني وذكره بالله ووعظه وأخبره أن الظلم حرام وكبيرة عظيمة ودعاه إلى الإسلام لما أخبره الجني أنه كافر بوذي ودعاه إلى الخروج منها ، فاقتنع الجني بالدعوة وأعلن إسلامه عند عبد الله المذكور ، ثم رغب عبد الله المذكور وأولياء المرأة أن يحضروا عندي بالمرأة حتى أسمع إعلان إسلام الجني فحضروا عندي فسألته عن أسباب دخوله فيها فأخبرني بالأسباب ونطق بلسان المرأة لكنه كلام رجل وليس كلام امرأة ، وهي في الكرسي الذي بجواري وأخوها وأختها وعبد الله بن مشرف المذكور وبعض المشايخ يشهدون ذلك ويسمعون كلام الجني ، وقد أعلن إسلامه صريحا وأخبر أنه هندي بوذي الديانة ، فنصحته وأوصيته بتقوى الله ، وأن يخرج من هذه المرأة ويبتعد عن ظلمها ، فأجابني إلى ذلك ، وقال : أنا مقتنع بالإسلام ، وأوصيته أن يدعو قومه للإسلام بعدما هداه الله له فوعد خيرا وغادر المرأة وكان آخر كلمة قالها : السلام عليكم .

ثم تكلمت المرأة بلسانها المعتاد وشعرت بسلامتها وراحتها من تعبه . ثم عادت إلي بعد شهر أو أكثر مع أخويها وخالها وأختها وأخبرتني أنها في خير وعافية وأنه لم يعد إليها والحمد لله ، وسألتها عما كانت تشعر به حين وجوده بها

سەرنج:

هەندێك كەس لە كاتی قسەكردندا زێدەڕەوی دەكەن و ئەو كارەش دروست نییە پێویستە لە سنووری شەرع دەرنەچیت. یان لە كاتی (رقية) كردندا زۆر بە توندی لە نەخۆشەكە دەدات یان ئامێری كارەبا بە كار دەهێنێت، ئەو كارانە هیچیان شەرعی نین، بەڵكو زۆر جار دەبێتە هۆی ئەوەی كە ئەو نەخۆشە خراپتر دەبێت یان بە یەكجاری شێت دەبێت و عەقڵی لە دەست دەدات بۆیە پێویستە ئەو كەسەی كە نەخۆشی هەیە كەسێك چارەسەری بۆ ئەنجام دا بە لێدانێكی زیان بەخش نەبێت و ئەوە وریای نەخۆشەكەی بێت.

***ئەگەر جنۆكەكە لە پاش خوێندی ئەم ئایەتانە دەرنەچوو ئەوە ئەم سورەتانە بخوێنە:**

١- خوێندی هەموو سورەتی (البقرة) .

٢-خوێندی ئایەتی ٣٣-٣٤ لە سورەتی (المائدة):

﴿ إِنَّمَا جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسْعَوْنَ فِي ٱلْأَرْضِ فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓاْ أَوْ يُصَلَّبُوٓاْ أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم مِّنْ خِلَٰفٍ أَوْ يُنفَوْاْ مِنَ ٱلْأَرْضِ ذَٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي ٱلدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي ٱلْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِن قَبْلِ أَن تَقْدِرُواْ عَلَيْهِمْ فَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٤﴾ ﴾ المائدة: ٣٣ - ٣٤

فأجابت بأنها كانت تشعر بأفكار رديئة مخالفة للشرع وتشعر بميول إلى الدين البوذي والاطلاع على الكتب المؤلفة فيه ، ثم بعدما سلمها الله منه زالت عنها هذه الأفكار ورجعت إلى حالها الأولى البعيدة من هذه الأفكار المنحرفة . (مسألة دخول الجني في بدن المصروع ص ٥-٦) .

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُۥ مَعَهُۥ لِيَفْتَدُواْ بِهِۦ مِنْ
عَذَابِ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾ يُرِيدُونَ أَن يَخْرُجُواْ مِنَ ٱلنَّارِ وَمَا
هُم بِخَٰرِجِينَ مِنْهَا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾﴾ المائدة: ٣٦ – ٣٧ .

٣– خوێنـــدی هــــەموو ســـــورەتی (الأنفـال) , (الحجـر ١٦–١٨)

﴿وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّٰهَا لِلنَّٰظِرِينَ ﴿١٦﴾ وَحَفِظْنَٰهَا مِن كُلِّ شَيْطَٰنٍ رَّجِيمٍ
﴿١٧﴾ إِلَّا مَنِ ٱسْتَرَقَ ٱلسَّمْعَ فَأَتْبَعَهُۥ شِهَابٌ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾﴾ الحجر: ١٦ – ١٨

٤– (الدخان ٤٣–٥٠),

﴿إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ ٱلْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَٱلْمُهْلِ يَغْلِي فِي ٱلْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ
ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَٱعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّواْ فَوْقَ رَأْسِهِۦ مِنْ عَذَابِ
ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِۦ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾﴾
الدخان: ٤٣ – ٥٠

٥– (الجاثية ٧–١١)

﴿وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٧﴾ يَسْمَعُ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
﴿٨﴾ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ ءَايَٰتِنَا شَيْـًٔا ٱتَّخَذَهَا هُزُوًا ۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩﴾ مِّن وَرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ ۖ وَلَا يُغْنِي
عَنْهُم مَّا كَسَبُواْ شَيْـًٔا وَلَا مَا ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْلِيَآءَ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ هَٰذَا هُدًى ۖ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿١١﴾﴾ الجاثية: ٧ – ١١

٦– (النساء ٩٧)

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِيٓ أَنفُسِهِمْ قَالُواْ فِيمَ كُنتُمْ ۖ قَالُواْ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي ٱلْأَرْضِ ۚ قَالُوٓاْ
أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً فَتُهَاجِرُواْ فِيهَا ۚ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾﴾ النســاء: ٩٧

٧– (إبراهيم ١٥–١٧)

﴿وَٱسۡتَفۡتَحُواْ وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٖ ١٥ مِّن وَرَآئِهِۦ جَهَنَّمُ وَيُسۡقَىٰ مِن مَّآءٖ صَدِيدٖ ١٦ يَتَجَرَّعُهُۥ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُۥ وَيَأۡتِيهِ ٱلۡمَوۡتُ مِن كُلِّ مَكَانٖ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٖۖ وَمِن وَرَآئِهِۦ عَذَابٌ غَلِيظٞ ١٧﴾ إبراهيم: ١٥ - ١٧

٨- خوێندی هـەموو سـورەتی (الصافات) ، (الجن) ، (البروج) ، (الأعلى) ، (المعوذات) .

یـان ئـەو ئایەتانـەی کـە باسـی (اللعن) **نـەفرین کـردن دەکـات .**

قَالَ تعَالَى: ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٌ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَيۡهِمۡ لَعۡنَةُ ٱللَّهِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ ١٦١﴾ البقرة: ١٦١،

وە ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٞ فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡ أَحَدِهِم مِّلۡءُ ٱلۡأَرۡضِ ذَهَبٗا وَلَوِ ٱفۡتَدَىٰ بِهِۦٓۗ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٩١﴾ آل عمـــــــــران: ٩١ ، **وە** ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا سَوۡفَ نُصۡلِيهِمۡ نَارٗا كُلَّمَا نَضِجَتۡ جُلُودُهُم بَدَّلۡنَٰهُمۡ جُلُودًا غَيۡرَهَا لِيَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمٗا ٥٦﴾ النساء: ٥٦ ، **وە**

﴿إِن يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ إِنَٰثٗا وَإِن يَدۡعُونَ إِلَّا شَيۡطَٰنٗا مَّرِيدٗا ١١٧ لَّعَنَهُ ٱللَّهُۘ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنۡ عِبَادِكَ نَصِيبٗا مَّفۡرُوضٗا ١١٨﴾ النساء: ١١٧ – ١١٨ ،

وە ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ سَبِيلَۢا ١٣٧ بَشِّرِ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمًا ١٣٨ ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ أَيَبۡتَغُونَ عِندَهُمُ ٱلۡعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا ١٣٩﴾ النساء:١٣٧-١٣٩ .

وە ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ سَبِيلَۢا ١٣٧ بَشِّرِ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمًا ١٣٨ ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ أَيَبۡتَغُونَ عِندَهُمُ ٱلۡعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا ١٣٩﴾ النساء:١٣٧-١٣٩

وە ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ طَرِيقًا ١٦٨ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا ١٦٩﴾ النساء: ١٦٨ – ١٦٩ ،

وە ﴿إِنَّمَا جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسۡعَوۡنَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓاْ أَوۡ يُصَلَّبُوٓاْ أَوۡ تُقَطَّعَ أَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم مِّنۡ خِلَٰفٍ أَوۡ يُنفَوۡاْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِۚ ذَٰلِكَ لَهُمۡ خِزۡيٞ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ٣٣﴾ المائدة: ٣٣،

وە ﴿وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ هِيَ حَسۡبُهُمۡۚ وَلَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّقِيمٞ ٦٨﴾ التوبة: ٦٨ ،

وە ﴿وَيُسَبِّحُ ٱلرَّعۡدُ بِحَمۡدِهِۦ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ مِنۡ خِيفَتِهِۦ وَيُرۡسِلُ ٱلصَّوَٰعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَآءُ وَهُمۡ يُجَٰدِلُونَ فِي ٱللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ ٱلۡمِحَالِ ١٣﴾ الرعد: ١٣،

وە ﴿وَٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهۡدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقۡطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱللَّعۡنَةُ وَلَهُمۡ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ٢٥﴾ الرعد: ٢٥،

وە ﴿وَإِنَّ عَلَيۡكَ ٱللَّعۡنَةَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ٣٥ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ٣٦﴾ الحجر: ٣٥ – ٣٦ ،

وە ﴿فَوَرَبِّكَ لَنَحۡشُرَنَّهُمۡ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ لَنُحۡضِرَنَّهُمۡ حَوۡلَ جَهَنَّمَ جِثِيّٗا ٦٨ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمۡ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحۡمَٰنِ عِتِيّٗا ٦٩﴾ مريم: ٦٨ – ٦٩

لەپاش خوێندی ئەم سورەتانە بە پشتیوانی خوای گەورە ئەو جنۆکەیە لە ناو لاشەیدا دەردەچێت .

بەشی چوارەم
سیحر و ساحیر و جۆرەكانی

(**سـیحر**) لـە زمانەوانیـدا: قال الازهري: أصل السحر صرف الشيئ عن حقيقته الى غيره.[١]

واتە: بنچینەو ئەسڵی جادوو لادانی شتێك لە حەقیقەتی خۆیەوە بۆ شتێكی تر.

(**سیحر**) لە واتای شەرعدا: (أبن قدامة المقدسي) لـە (الكافي)دا دەفـەرموێت: (سیحر: بریتیە لە دوعا و نوشتە وگرێ و فووكردن، كاریگەری دەكاتە سەر دڵ و لاشە ، بۆیە نـەخۆش دەكـەوێت و دەكوژێـت و نێـوانی ژن و مێـرد تێـك دەدات، خـوای گـەورە دەفــەرموێت: ((فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ)) البقرة : ١٠٢.

واتە: فێری سیحر و جادوو دەبوون بۆ ئەوەی نێوان ژن و مێرد تێك بدەن.

پێناسەیەكی تری (**سیحر**):- ڕێكەوتن لە نێوان ساحیر و شـەیتاندا, بـە مـەرجێك ساحیرەكە هەڵدەستێت بە چەند كارێكی حەرام و ناپەسەند بەرامبەر ئەوەی كـە شەیتان یارمەتی بدات و گوێرایەڵی بكات .

خوای گەورە دەفەرموێت : ﴿وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِي ٱلۡعُقَدِ ۝٤﴾(الفلق: ٤)

جادوو حەقیقەتی نەبوایە ئەوە خوای گەورە فەرمانی نەدەكرد پەنا بگردرێت لـە شەڕی سیحر، بەڵكو سیحر حەرامە لە هەموو ئاینی پێغەمبەرانی پێشوو سـەلامی خوایان لێبێت وەكو خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿وَلَا يُفۡلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيۡثُ أَتَىٰ ۝٦٩﴾طه: ٦٩.

(١) الصارم البتار في التصدي للسحرة الاشرار/ وحيد عبدالسلام بالي.

(أبو هريرة) ڕەزای خـوای لێبێـت , لـە پێغەمبـەرەوە (صـلى الله عليـه وسـلم) دەیگێڕێتەوە کە فەرموویەتی: «**اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هُنَّ قَالَ الشِّرْكُ بِاللَّهِ وَالسِّحْرُ وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَكْلُ الرِّبَا وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ**»أخرجه البخارى (١٩٣/٢ , ٣٦٣/٤) ومسلم (٦٤/١) وأبو داود (٢٨٧٤) والنسائى (١٣١/٢).

مەبەست لەم فەرموودەدا ئەویـە کـە سـیحر کـردن یەکێکـە لـە تاوانـە بـە هـیلاك بەرەکان .

حوکمی (ساحیر) لە ئیسلامدا: قال ابن قدامة – رحمه الله – و(**حدُّ**) الساحر: القتل، **واتە: سزای ساحیر کوشتنە**. روي ذلك عن عمر وعثمان بن عفان وابن عمر و حفصة وجندب ابن عبدالله، وجندب بن كعب وقيس بن سعد و عمر بن عبدالعزيز، وهو قول أبي حنيفة ومالك.

وقال الحافظ ابن حجر – رحمه الله - : وعند مالك أن حكم الساحر حكم الزنديق، فلا تُقبل توبتُهُ، ويُقتل حداً، اذا ثبت عليه ذلك، وبه قال أحمد.(١)

واتە: حوکمی ساحیر لای ئیمامی مالیك حوکمی زەندیقی بۆ هەیە تەوبەی قەبووڵ نییە و ئەبێ بکوژرێت ئەگەر دڵنیا بوویت کە ئەو کارەی ئەنجام داوە.

چۆن ساحیر (جادووگەر) دەناسرێتەوە؟

دەشێت کەسێك ئەگەر کەمێك ((فِراسة)) **رووناسی هەبێت ساحیرەکان بە روخسار دەناسن، لە بەر ئەوەی رووی ساحیرەکان زۆر ناشرین و قەبیح دیارن، بـە هـۆی ئەوەی ئاسەواری کوفر و شیرك بە دەم و چاویاندا دەردەکەوێت پـەنا بـە خـوای گەورە، خوای گەورە لە قورئانی پـیرۆزدا دەفـەرمۆێت:** ﴿ **وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ** ﴾ (الانعام: ٥٥).

---

(١)الصارم البتار في التصدي للسحرة الاشرار/ وحيد عبدالسلام بالي.

واتە: ئا بەو جۆرە ئایەتەکان روون دەکەینەوە بۆ ئەوەی رێگای تاوانباران روون بێتەوە .

بە باسکردنی نیشانەکانی ئەهلی (الإجرام) واتە تاوانباران خواستێکی شەرعیە و بە تایبەتی ساحیرەکان کە بوونەتە مایەی نەهامەتی و شەڕ و تێکدانینێوان خەڵکی . وە پێویستە لە سەر هەموو باوەردارێك پیاوی چاك و یەکتاپەرست جیا بکاتەوە لە پیاوی خراپ و موشریك .

ئەمەش چەند نیشانەیەکی ساحیرە :

١- پرسیار لەو کەسە دەکات دەبارەی ناوی خۆی و دایکی .

٢- داوای شتێکی تایبەت دەکات لەوکەسە وەك : (شانەی سەر , یان جل وبەرگ, یان قژەسەر, یان لەچك , یان خاولی, یان دەست سڕ....هتد).

٣- جاری وا هەیە جادووگەرەکە داوای شتێکی دیاری کراو دەکات وەکو ئاژەڵێکی رەش, یان کەڵەشێرێکی سپی, یان کەروێشکێکی رەش یان سپی, بۆ ئەوەی سەری ببرێت و ناوی غەیری خوای لێ بهێنێت, وە جاری وا هەیە بەخوێنی ئەو ئاژەڵ گیانی نەخۆشەکەی پێ دەسڕێتەوە, وە جاری واش هەیە ئەو ئاژەڵەکە لە شوێنێکی چۆل فرێدەدات .

٤- نوسینی نوشتەیەك لەسەر کاغەز یان لەسەر پارچە قوماشێك یان لەسەر چەرم و پێستی ئاژەڵ .

٥- هەندێ جار کۆمەڵەشتێك ئەدات بە نەخۆشەکە لە زەویدا بیشارێتەوە .

٦- هەندێ جار بە نەخۆشەکە دەڵێ کە دوور بکەوێتەوە لە خەڵکی بۆ ماوەی (٢٠ تا ٤٠) رۆژ لە ژوورێکی تاریك دا بمێنێتەوە .

٧- جـاری وا هەیـە بـە نەخۆشـەکە دەڵـێ: ئەوەنـدە ڕۆژ خـۆت مەشـۆرە , وە نوشتەیەکی بۆ دەنوسێ کە بەقەد خۆیا هەڵی واسێ وە نەیکاتەوە بۆ ئەوەی کاریگەرێکەی بەتاڵ نەبێتەوە .

٨- هەندێ جار جادووگەرەکە قسە ئەکات لەگەڵ خەڵکانێك کە نادیارن .

٩- جاری وا هەیە بە نەخۆشەکە دەڵێ : فڵانە ڕۆژ برۆ بۆ سەردانی فڵانە گـۆری پیاو چاك وە لەوێ بە دەوری ئەو قەبرەدا (طواف) بکە .

جۆرەكانی سیحر

سیحر جۆری زۆرە , ئەوەی ئەمانەوێت باسی بکەین لـەم بابەتـەدا چـەند جۆریـك باس دەکەین کە زور لە ناو خەڵکیدا بڵاوە:

أ- سیحری پەککەوتنی ژن هینان و شو کردن(تعطيل الزواج)

ئەم جۆرە سیحرە زۆرە لە ناو خەڵکیدا بە تایبەتی لە ناو کچان دا , وە یەکێکـە لە کێشە گەورەکان کە خوشکان زۆر خەمبار دەبن بە تایبەتی کاتێك دەبینن کە یەکێك لە هاو تەمەنی خۆیدا شوودەکات یان یەکێك لە خۆی بچوك تـر ئـەوە ئـەو کەسە زیا تر بـێ ئومێـد دەبێـت وە بـە تایبـەتی دایکـان زۆر خـەمبار دەبـن , وە هەندێکیان پەنا دەبەنە بەر سیحر و جادووکردن , بۆیە پێویستە دایکان لـە خـوا بترسن و ئارام بگرن و خۆیان بە دوور بگرن لەو جۆرە شیرکانە و قیامەتی خۆیان نەدۆرێنن , وە زۆربەی ئەم جۆرە سیحرانە لەوەوەدێت کە دایکی کچێك دەچـێت بۆ لای جادوگەرێك وەکو تۆڵە سەندنەوە و حەسودی بردن بەوەی شوی کرددوە.
بۆیە بێویستە ئەو جۆرە کەسـانە ئـارام بگـرن وەکـو خـوای گـەورە دفـەرمۆێت:
﴿ إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجۡرَهُم بِغَيۡرِ حِسَابٖ ﴾ الزمر: ١٠

چۆن ئەم جۆرە سیحرە ڕوودەدات ؟

١. ئەو جنۆکەیە دەچێتە نـاو گیـانی ئـەو ئافرەتـەوە , هەرکەسێك کـە دێـت بـۆ تەماشـاکردنی ئـەو ئافرەتـە تووشـی دڵ سـەغڵەتیەك دێـت و پاشـان شـوی پـێ ناکات.

٢. ئەگەر ئەو جنۆکەیە نەیتوانی بچێتە ناو گیانی ئەو ئافرەتەو, ئەوە لە دەرەوە سیحری چاوی بۆ دەکات, هەرکەسێك کە دێت بۆ داوا کردنی ئەوە بە ناشرینترین شێواز دەیبینێت بە هەمان شێوە شوی پێناکات و پە شیمان دەبێتەوە.

نیشانەکانی ئەم جۆرە سیحرە (أعراض السحر)

١- دڵ تەنگیەکی زۆر بە تایبەتی دوای نوێژی عەسر تا وەکو نیوەشەو .

٢- ئازارێکی زۆر بە تایبەتی لە سەر, هەتا وەکو بە دەرمانیش ناڕوات .

٣- هەست کردن بە تەنهایی.

٤- توڕەبوونی خێرایی.

٥- بینینی ئەو کەسەی دێت بۆ داخوازی بە ناشرین ترین شـێواز وەکـو شـێوەی مەیمون یان مار .

٦- بینینی مار و مۆری لە خەودا , وە راچڵەکاندن لە خەودا و دڵە راوکێ .

٧- دووبارەبوونەوەی داخوازی , لەگەڵ ئەوەشدا رێك ناکەوێت .

٨- هەست کردن بە ئـازار لـە خـوارەوەی پشـت (أسفل الظهر) یـان لـە گـەدە (المعدة) .

٩- هەست کردنی ئافرەت لە خـەودا بـەوەی کـە (جمـاع)ی لەگەڵدا دەکـەن و هەست کردن بە خۆشی لە کاتی خەودا , ئەو جۆرەش جنۆکەی عاشـقە ئـەوەش تاخیربوونی چارەسەرکردنە .

چارەسەرکردنی ئەم جۆرە سیحرە :

چارەسەرکردنی بەم شێوازە دەبێت:

یەکەم: خوێندنی(الرقیە) بەسەر نەخۆشەکەدا کە پێشتر باسمان کرد .

دووەم: ئەنجام دانی ئەم شتانە:

١- نۆیژکردن لە کاتی خۆیدا .

٢- پێویستە خۆی بالا پۆش بکات و پۆشاکی ناشەرعی لەبەر نەکات .

٣- بەردەوام دوعا بکات و لـە خـوای گـەورە بپاڕێتـەوە کـە دووری بکاتـەوە لـە شەری شەیتان و جنۆکەو جادووگەران.

٤- نەهێشتنی وێنە لە ماڵدا و گوێ نەکرتن لە گۆرانی و موسیقا .

٥- دەست نۆیژکرتن پێش خەوتن , چونکە دەست نۆیژ چەکی موسلمانە .

٦– بەردەوام بوون لە سەر زیکری بەیانیان و ئێواران و نوستن .

زیکری بەیانان و ئێواران

١– قَالَ تَعَالَى: ﴿ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ ﴾البقرة: ٢٥٥ ،

هەر کەسێك بەیانی بکاتەوە و (آية الكرسي) **بخوێنێت ئەوە لەو رۆژەدا پـارێزراوە لە شەر و زیانی جنۆکە تاوەکو ئێوارە، هەرکەسێکیش ئێـوارە بیخوێنێـت ئـەوە تاوەکو بەیانی ئەکاتەوە لە شەری جنۆکە پـارێزراوە.** أخرجه الحاكم ١/ ٥٦٢وصححه الألباني في صحيح الترغيب والترهيب ١/ ٢٧٣ وعزاه إلى النسائي والطبراني وقال : وإسناد الطبراني جيد.

٢– ﴿ قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمۡ يَلِدۡ وَلَمۡ يُولَدۡ ﴿٣﴾ وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ ﴿٤﴾ ﴾ الإخلاص: ١ – ٤.

﴿ قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلۡفَلَقِ ﴿١﴾ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِي ٱلۡعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾ ﴾ الفلق: ١ ـ ٥

﴿ قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ ﴿٣﴾ مِن شَرِّ ٱلۡوَسۡوَاسِ ٱلۡخَنَّاسِ ﴿٤﴾ ٱلَّذِي يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ ٱلنَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ﴿٦﴾ ﴾ الناس: ١ – ٦. (٣ جار)

هەرکەسێك ئەم سورەتانە بخوێنێت ئـەوە بەسـێتی و لـە هـەموو زیـان بەخشـێك پارێزراوە. أبو داود ٤/ ٣٢٢ والترمذي ٥/ ٥٦٧وانظر صحيح الترمذي ٣/ ١٨٢

٣- ((أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ, لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذا اليَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا اليَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ)).

وە ئەگــەر ئێــوارەی لــێ بــوو ئــەوە بڵێــت: أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ ، رواه مسلم(٤/٢٠٨٨).

٤- ((اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ))، وە ئەگەر ئێوارەی لێ هات ئەوە بڵێت: ((اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ)). الترمذي ٥/ ٤٦٦ وانظر صحيح الترمذي ٣/ ١٤٢

٥- ((اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي، فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ))، هەرکەسـێك بــەیانیان و ئێــواران بیخوێنێــت بــە یەقینــەوە و بمرێــت لــەو ڕۆژەدا ئــەوە دەچــێتە بەهەشــتەوە. أخرجه البخاري ٧/١٥٠

٦-((اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي، وَدُنْيَايَ، وَأَهْلِي، وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي)).أبو داود وابن ماجه وانظر صحيح ابن ماجه ٢/٣٣٢.

٧-((اللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ، وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ)). الترمذي وأبو داود .انظر :صحيح الترمذي٣/ ١٤٢

٨-((بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ)) (٣ جار) هەرکەسێك ئەم زیکرە بخوێنێت لە بەیانیان و ئێواراندا ئەوە هیچ شتێك زیانی پــێ ناگەیـەنێت.أخرجه أبو داود ٤/ ٣٢٣ والترمذي ٥/ ٤٦٥ وابن

ماجه وأحمد . انظر : صحيح ابن ماجه ٣٣٢/٢ وحسن إسناده العلامة ابن باز في تحفة الأخيار ص٣٩

٩- ((**يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ بِرَحْمَتِكَ اسْتَغِيثُ أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، ولاَ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ**)).الحاكم وصححه ووافقه الذهبي ١/ ٥٤٥ وانظر صحيح الترغيب والترهيب ٢٧٣/١

١٠- ((**أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الإِسْلاَمِ , وَكَلِمَةِ الإِخْلاَصِ , وَدِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وسلم وَمِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ**)). **ئەگەر ئێوارەی لێ بوو ئەوە بڵێت: أمسينا على فطرة الاسلام**...أحمد ٣/ ٤٠٦و ٤٠٧ وابن السني في عمل اليوم والليلة برقم ٣٤ وانظر : صحيح الجامع ٤/ ٢٠٩.

١١- من قال: ((**سُبْحَانَ الله وَبِحَمْدِهِ**))، (سەد جار). **هەر کەسێك ١٠٠ جار ئەم زیکرە بخوێنێت لە بەیانیان و ئێواراندا هیچ کەسێك نییە لەو پلەی بەرز تر بێت لە ڕۆژی قیامەتدا ئیلا کەسێك نەبێت وەك ئەوەی خوێندبێت یان لەو زیاتر.** رواه مسلم٤ / ٢٠٧١

١٢-((**لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ**))،(**١٠ جـــار**)النسائي في عمل اليوم والليلة برقم ٢٤ وانظر :صحيح الترغيب والترهيب ٢٧٢/١ ،وتحفة الأخيار لابن باز ص٤٤وانظر فضلها في ص١٤٦ ،حديث رقم ٢٥٥ (**یان یەك جار لە کاتی تەمبەڵیدا**) ،أبو داود ٣١٩/٤ وابن ماجه وأحمد ٦٠/٤ وانظر :صحيح الترغيب والترهيب ٢٧٠/١ ،صحيح أبو داود ٩٥٧/٣ ، وصحيح ابن ماجه ٣٣١/٢ وزاد المعاد ٢/ ٣٧٧

١٣-((**لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ**))، **(سەد جار لە بەیانیاندا)، هەرکەسێك ڕۆژی سەد جار بیخوێنێت وەکو ئەوە وایە ١٠ بەندەی لە نەوەی پێغەمبەر اسماعیل** (عليه السلام) **ڕزگار کردبێت و (سەد) چاکەی بۆ دەنوسرێت و (سەد) خراپەی لێ دەسڕێتەوە، لەو ڕۆژەشدا لە شەیتان پارێزراو دەبێت تاوەکو ئێوارەی لێ دێت، هیچ کەسێکیش**

نییە لەو پلەی بەرز تر بێت ئیلا كەسێك وەك ئەوەی خوێندبێت یـان لـەو زیـاتر. البخاري ٤/٩٥،ومسلم ٤/٢٠٧١

١٤- ((**سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَا نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ**))، (سێ جار لە بەیانیاندا). مسلم ٤/٢٠٩٠

١٥- ((**اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا**)) (لە بەیانیاندا) أخرجه ابن السني في عمل اليوم والليلة برقم ٥٤وابن ماجه برقم ٩٢٥وحسن إسناده عبد القادر وشعيب الأرناؤوط في تحقيق زاد المعاد ٢/٣٧٥

١٦- ((**أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ**)) (سەد جـار لـە رۆژێكـدا)، البخاري مع الفتح ١١/ ١٠١ ، ومسلم ٤/ ٢٠٧٥

١٧- ((**أعوذ بكلمات الله التامات من شر ما خلق**)) (سـێ جـار لـە ئێوارانـدا)، أخرجه أحمد ٢/٢٩٠ والنسائي في عمل اليوم والليلة برقم ٥٩٠ وابن السني برقم ٦٨وانظر : صحيح الترمذي ٣/١٨٧، وصحيح ابن ماجه ٢/٢٦٦ وتحفة الأخيار ص٤٥

١٨- ((**اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّد**))، **(١٠ جـار)، هەركەسـێك دە جـار سڵاواتم لە سەر بدات لە بەیانیان و ئیوارانـدا ئـەوە بـەر شـەفاعەتم دەكـەوێت لـە رۆژی قیامەتـدا.** رواه الطبراني بإسنادين أحدهما جيد ، انظر الزائد ١٠/ ١٢٠ وصحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٣

زیکری پێش نوستن

١- دەستەکانی کۆ دەکاتەو و پاشان فووی پێدا دەکات و ئەم سورەتانەی پێدا دەخوێنێت: ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝١ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝٣ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝٤﴾ الإخلاص.

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۝٢ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝٣ وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝٤ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝٥﴾ الفلق.

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝١ مَلِكِ النَّاسِ ۝٢ إِلَٰهِ النَّاسِ ۝٣ مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝٤ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝٥ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝٦﴾ الناس.

پاشان دەست دێنێت بە سەر لاشەیدا لە دەم و چاوێوە دەست پێ دەکات هەتا هەموو ئەندامەکانی تری.(ئەم کارە سێ جار دووبارە دەکاتەوە). البخاري مع الفتح ٩/٦٢ومسلم ٤/١٧٢٣ .

٢- ﴿اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِندَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ۖ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۝٢٥٥﴾البقرة: ٢٥٥ ،

هەر کەسێك (آية الكرسي) بخوێنێت پاشان بچێتە سەر جێگاکەی ئەو کەسە بەردەوام لە ژێر پارێزگاری خوای گەورەدایە و شەیتانیش نزیکی نابێتەوە تاوەکو بەیانی. البخاري مع الفتح ٤/٤٨٧.

٣- ﴿آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا

وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَعَلَيۡهَا مَا ٱكۡتَسَبَتۡۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذۡنَآ إِن نَّسِينَآ أَوۡ أَخۡطَأۡنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تَحۡمِلۡ عَلَيۡنَآ إِصۡرٗا كَمَا حَمَلۡتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلۡنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦۖ وَٱعۡفُ عَنَّا وَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَآۚ أَنتَ مَوۡلَىٰنَا فَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾ ﴾ البقرة: ٢٨٥ – ٢٨٦، **هەر کەسێك بیخوێنێت ئەوە بەسێتی،** البخاري مع الفتح ٩/ ٩٤ ومسلم ١/ ٥٥٤.

٤- " **بِاسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ إِنْ أَمْسَكْتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ** ". البخاري ١١/ ١٢٦ , ومسلم ٤/ ,٢٠٨٤

٥- " **اللَّهُمَّ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، وَإِنْ أَمَتَّهَا فَاغْفِرْ لَهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ** ".رواه مسلم٤/ ٢٠٨٣ وأحمد بلفظه ٢/٧٩.

٦- " **اللهم قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ** " **(سێ جار)، هەرکاتێك پێغەمبەر** (صلى الله عليه وسلم) **بچوایە سەر جێگاکەی دەستی راستی دەخستە ژێر روومەتی و ئەم زیکرەی دەخوێند.** أبو داود بلفظه ٤/٣١١ وانظر صحيح الترمذي٣/ ١٤٣.

٧- " **بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وَأَحْيَا** ".البخاري مع الفتح ١١/١١٣ ومسلم ٤/ ٢٠٨٣

٨- " **سُبْحَانَ اللَّهِ (٣٣ جار) وَالْحَمْدُ لِلَّهِ (٣٣ جار) وَاللَّهُ أَكْبَرُ (٣٤ جار)، هەرکەسێك ئەم زیکرە بخوێنێت کاتێك کە دەچێتە سەر جێگاکەی ئەوە لە خزمەتکارێك خێری زیاترە بۆی واتە: چەندە باشە کە خزمەتکارێکت هەبێت وەکو ئەوە خێری نییە کە ئەو زیکرە بخوێنیت.** البخاري مع الفتح ٧/٧١ ومسلم ٤/ ٢٠٩١

٩- " اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَرَبَّ الأَرْضِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى، وَمُنْزِلَ التَّوْرَاةِ وَالإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ، وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ ". مسلم ٤/ ٢٠٨٤

١٠- " الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَانَا وَآوَانَا فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤْوِيَ ".مسلم ٤/ ٢٠٨٥

١١- " اللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ، وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ ".أبو داود ٤/ ٣١٧ وانظر صحيح سنن الترمذي٣/ ١٤٢

١٢-"﴿ الٓمٓ ﴾ **تنزيل السجدة**، و﴿ تَبَـٰرَكَ ٱلَّذِى بِيَدِهِ ٱلْمُلْكُ ﴾" دەخوێنێت، الترمذي والنسائي وانظر صحيح الجامع٤/ ٢٥٥.

١٣-" **اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْلَمْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ ، لاَ مَلْجَأَ وَلاَ مَنْجَا مِنْكَ إِلاَّ إِلَيْكَ ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ** "، **دەست نوێژ بگرە پاشان لە سەر لای راستت رابكشێ ،هەر كەسێك ئەم زیكرە بخوێنێت ئەگەر بمرێت ئەوە لە سەر** (فطرة) **دەمریت.** البخاري مع الفتح ١١/١١٣ ومسلم ٤/ ٢٠٨١

نمونەیەك بۆ چارەسەرکردنی سیحری پەککەوتن (تعطیل الزواج)

رۆژێك ئافرەتێك هات بۆ لام باسی خەم و پەژارەی خۆی دەکرد بـۆم دەربـارەی کچەکانی, کەوا دوو کچی رێكو پێكو بە ئەخلاقی هەبوو هەرکەسـێك دەهـات بـۆ داخوازیان پاشان نەدەگەرایـەوە , بـاوکی دوو کچـەکە نوشـتەیەکی دۆزیبـۆوە و پاشان هەستابوو بە سوتاندنی بەبێ ئەوەی هـیج ئایـەتێکی بەسـەردا بخوێنیـت، لەبەر کەم عیلمـی و نـەزانی, پـاش ئـەوە بـۆ ماوەیـەك ئـەو دوو کچـە دەهـاتن و قورئانم بەسەریاندا دەخوێند , سـوپاس بـۆ خـوا پـاش ماوەیـەکی کـەم هـەردوو کچەکە شویان کرد و چونە قسمەتی خۆیان الحمد لله . م:عدنان

ب- سیحری لەیەك جیابوونەوە لە نیوان ژن و مێرد (سحر التفريق بين الزوجين)

ئەمەش جۆریکی ترە لە سیحر ، ئەویش ئەوەیـە کـە ئـەو جادوگـەرە سـیحر لـە مێردەکـە دەکـات تـاوەکو خێزانەکـەی لـە بـەر چـاو بکـەوێت ، یـان سـیحر لـە ئافرەتەکە دەکات کەوا مێردەکەی لە بەرچاو بکەوێت , یەکێك لە هۆیانە ئەوەیە جاری وا هیە کەسێك ئەو ئافرەتەی خۆش دەوێت هەڵدەسێت بە سیحر کردن لێ تاوەکو مێردەکەی تەلاقی بدات و خۆی بیخوازێ , یان بە پێچەوانەوە ئافرەتێـك ئەو پیاوەی خۆش دەوێت , سیحر دەکات لە ئافرەتەکە تاوەکو تـەلاق بـدرێت و خۆی شووی پێ بکات پەنا بە خوای گەورە لەم کارە حەرامە ., بۆیە دەبینی ئەو دوو کەسەی کـە بـە حـەلالی بەیەکگەیشـتوون پێکـەوە نـاگونجێن بـە هـۆی ئـەو سیحرەوە کە لێیان کراوەو و دەبێتـە هـۆی جیابوونـەوە لەیـەك پـەنا بـە خـوای گەورە .

پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) لە فەرموودەیـەکی صـەحیحدا کـە ئیمـامی (مسلم) ریوایەتی کردووە بە ژمارە (٥٠٣٢) دەفەرموێت: (إِنَّ إِبْلِيسَ يَضَعُ عَرْشَهُ عَلَى الْمَاءِ، ثُمَّ يَبْعَثُ سَرَايَاهُ، فَأَدْنَاهُمْ مِنْهُ مَنْزِلَةً أَعْظَمُهُمْ فِتْنَةً، يَجِيءُ أَحَدُهُمْ

فَيَقُولُ: فَعَلْتُ كَذَا وَكَذَا، فَيَقُولُ: مَا صَنَعْتَ شَيْئًا، قَالَ ثُمَّ يَجِيءُ أَحَدُهُمْ فَيَقُولُ: مَا تَرَكْتُهُ حَتَّى فَرَّقْتُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ امْرَأَتِهِ، قَالَ: فَيُدْنِيهِ مِنْهُ وَيَقُولُ: نِعْمَ أَنْتَ).

واتە: شەیتان تەختی خۆی دەخاتە سەر ئاو [1]، پاشانسەربازەکانی دەنێرێت بۆ سەر مرۆڤەکان, ئەوەی کە لە هەموویان پلەی نـزمترە فیتنەکـەی لـە هـەموویان گەورەترە, یەکێکیان دێت ودەڵێـت: ئـەوەم کـرد و ئـەوەم کـرد, شـەیتانیش لـە وەڵامدا دەڵێت: تـۆ هیچـت نـەکردووە, پاشـان یـەکێکی تریـان دەڵێـت: وازم لـێ نەهینا تاوەکو پیاوەکەم لە ژنەکەی جیا کردەوە, پاشان شەیتان ئـەو جنۆکەیـە لە خۆی نزیك دەکاتەوە و پێی دەڵێت: بەڕاستی تۆ بە دڵمی و تۆ چاکی.

نیشانەکانی ئەم جۆرە سیحرە

١- بینینی مێردەکەی بە ناشرینترین شێوە و یان بە پێچەوانەوە .

٢- بینینی خەوی ناخۆش یان راچڵەکاندن لە خەودا .

٣- هەست کردن بە دڵ سەغڵەتی , بە تایبەتی لە پاش عەسرەوە .

٤- نەنوستن لەگەڵ یەکدا و رێگە نەدان بە سەرجێی کردن لەلایەن ئافرەتەکەوە یان بە پێچەوانەوە, بەڵکو رێگە نەدان بە ماچکردن و دەست لێ دانی .

٥- هەست کردن بە ئازارێك لە نێوان بەرزەهار و ناوکێوە .

٦- هەست کردن بە ئازار لە بڕبڕەی پشتیدا .

٧- هەست کردن بە سڕبوونی پێ و دەستەکانی .

---

(١) چونکە شەیتان و جنۆکە بو زۆری لەسەر ئاو و دەریاکان دەژێن بە بەڵگەی ئەم فەرموودەیە .

چارەسەرکردنی ئەم جۆرە سیحرە

١- زیکری خوای گەورە زۆر بکات و داوا لە خودا بکات کە رزگاری بکات لەو کارە .

٢- نوێژکردن لە کاتی خۆیدا و دەست گردتن بە سوننەتەوە .

٣- دەرکردنی وێنەلە ماڵدا .

٤- خوێندنی (**الرقية**) کە پێشتر باس کراوە .

٥- زیکری بەیانان و ئێواران و نوستن .

ت- سیحری بەستنەوە ی مێرد لە ژنەکەی (سحر الربط)

کەسێك هەڵدەسێت و دەچێت بۆ لای ساحیرێك و داوای لێ دەکات کە سیحرێکی بۆ بکات کە فڵانە کەس نەبێت بە (زاوا).

چارەسەرکردنی ئەم جۆرە سیحرە

ئەم ئایەتە پیرۆزانە دەخوێنێت بەسەر هەندێك ئاودا و خۆی پێ بشۆردێت و لێیشی بخواتەوە[1].

---

(١) أ- هل يجوز في الرقية أن يقرأ المسلم القرآن الكريم وبعض الأدعية النبوية على الماء أو الزيت, ويقوم المريض بشرب ذلك الماء والاغتسال به؟ وإذا كان لا يجوز فما الرقية الشرعية؟ والشروط التي يجب أن تتوفر في الرقية ويجوز أن يستعملها المسلم بعد ذلك؟

الجواب: لا حرج في الرقية بالماء ثم يشرب منه المريض أو يغتسل به، كل هذا لا بأس به، الرقى تكون على المريض بالنفث عليه، وتكون في ماء يشربه المريض أو يتروَّش به، كل هذا لا بأس به، فقد ثبت عن النبي (صلى الله عليه وسلم) أنه رقى ثابت بن قيس بن شماس في ماء ثم صبه عليه، فإذا رقى الإنسان أخاه في ماء ثم شرب منه أو صبه عليه يرجى فيه العافية والشفاء، وإذا قرأ على نفسه على العضو المريض في يده أو رجله أو صدره ونفث عليه ودعا له بالشفاء هذا كله حسن.

المصدر/الموقع الالكتروني/ الشيخ بن باز - رحمه الله - http://www.binbaz.org.sa/

ب- ١٧٤٢٩٨: القراءة في الماء والاستشفاء به منقول عن السلف

السؤال: ما هو الدليل على العلاج باستعمال الماء ؟ فقد قرأت على موقعكم في هذا الموضوع ، ولكن لم تشيروا إلا أنه من فعل بعض السلف ؛ فليس هناك دليل من القرآن أو السنة على العلاج بإفاضة الماء على المريض . جزاكم الله خيراً

الحمد للهالتداوي والعلاج بالقرآن الكريم ثابت في أحاديث كثيرة ، منها الرقية بالمعوذتين ، ورقية اللديغ بالفاتحة ، وغير ذلك ، وهو داخل في قوله تعالى : (وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ) الإسراء/٨٢

وأما قراءة القرآن في الماء ، ففيه حديث مختلف في صحته ، وهو حديث ثابت بن قيس الآتي ، وهو مروي عن جماعة من السلف ، وكذلك كتابته في إناء ونحوه وغسله بالماء ، ثم شربه أو الاغتسال به ، مروي عن جماعة من السلف.

قال ابن القيم رحمه الله : " ورخص جماعة من السلف في كتابة بعض القرآن وشربه، وجعل ذلك من الشفاء الذي جعل الله فيه " انتهى من "زاد المعاد" (٤/ ٣٥٨).

ومن أمثلة ذلك ما جاء عن وهب بن منبه رحمه الله في رقية من أُخذ عن أهله ولم يتمكن من الجماع .

قال الحافظ ابن حجر رحمه الله : " وذكر ابن بطال أن في كتب وهب بن منبه أن يأخذ سبع ورقات من سدر أخضر ، فيدقه بين حجرين ، ثم يضربه بالماء ويقرأ فيه آية الكرسي والقوافل ، ثم يحسو منه ثلاث حسوات ، ثم يغتسل به ؛ فإنه يذهب عنه كل ما به ، وهو جيد للرجل إذا حبس عن أهله " انتهى من "فتح الباري" (١٠/ ٢٣٣) ، وينظر : سؤال رقم (١٢٩١٨) .

وقال ابن القيم رحمه الله : "كتاب لعسر الولادة : قال الخلال : حدثني عبد الله بن أحمد : قال رأيت أبي يكتب للمرأة إذا عسر عليها ولادها في جام أبيض ، أو شيء نظيف ، يكتب حديث ابن عباس رضي الله عنه : لا إله إلا الله الحليم الكريم ، سبحان الله رب العرش العظيم ، الحمد لله رب العالمين : كأنهم يوم يرون ما يوعدون لم يلبثوا إلا ساعة من نهار بلاغ [الأحقاف : ٣٥] ، كأنهم يوم يرونها لم يلبثوا إلا عشية أو ضحاها [النازعات : ٤٦] .

قال الخلال : أنبانا أبو بكر المروزي ، أن أبا عبد الله جاءه رجل فقال : يا أبا عبد الله ! تكتب لامرأة قد عسر عليها ولدها منذ يومين ؟ فقال : قل له : يجيء بجام واسع ، وزعفران ، ورأيته يكتب لغير واحد . ويذكر عن عكرمة، عن ابن عباس، قال: مر عيسى صلى الله على نبينا وعليه وسلم على بقرة قد اعترض ولدها فى بطنها، فقالت: يا كلمة الله؛ ادع الله لي أن يخلصني مما أنا فيه. فقال: يا خالق النفس من النفس، ويا مخلص النفس من النفس، ويا مخرج النفس من النفس، خلصها. قال: فرمت بولدها، فإذا هي قائمة تشمه. قال: فإذا عسر على المرأة ولدها، فاكتبه لها.

وكل ما تقدم من الرقى، فإن كتابته نافعة " انتهى من "زاد المعاد" (٤/ ٣٥٧).

وفي "فتاوى اللجنة الدائمة" (١/ ٨٨ المجموعة الثانية) : " قد دل على جواز التداوي بالرقى فعل النبي صلى الله عليه وسلم وقوله وتقريره صلى الله عليه وسلم ، وقد أجمع على جوازها المسلمون بثلاثة شروط :

الشرط الأول : أن تكون الرقية بكلام الله تعالى أو كلام رسوله أو الأدعية المشروعة .

الشرط الثاني : أن تكون بلسان عربي أو بما يعرف معناه في الأدعية والأذكار .

١- سورەتی(**الفاتحة**)

﴿بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ١ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ٣ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ٤ إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ٥ ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ٦ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ٧﴾ الفاتحة: ١ - ٧

٢- (آية الكرسي)

﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ

الشرط الثالث : أن يعتقد الراقي والمريض أن هذا سبب لا تأثير له إلا بتقدير الله سبحانه وتعالى.

وهي تكون بالقراءة والنفث على المريض ، سواء كان يرقي نفسه أو يرقيه غيره . ومنها قراءة القرآن في الماء للمريض وشربه إياه ، كما في كتاب الطب من (سنن أبي داود) بسند جيد ، عن رسول الله صلى الله عليه وسلم أنه دخل على ثابت بن قيس ، قال أحمد : وهو مريض . فقال : « اكشف البأس رب الناس عن ثابت بن قيس بن شماس ، ثم أخذ ترابا من بطحان فجعله في قدح ثم نفث عليه بماء وصبه عليه » فهذا هو المروي في القراءة في الماء وشرب المريض له ...

بكر أبو زيد ... عبد العزيز آل الشيخ ... صالح الفوزان ... عبد الله بن غديان ... عبد العزيز بن عبد الله بن باز " انتهى .

وحديث ثابت بن قيس مختلف في صحته ، وقد ضعفه الشيخ الألباني رحمه الله في ضعيف أبي داود .

وقال الشيخ ابن عثيمين رحمه الله : " أما كون القرآن يكتب في إناء ويصب عليه الماء ثم يروج ويشربه الإنسان فهذا فعله السلف رحمهم الله، يكتبون في إناء للزعفران آية الكرسي، المعوذات وشيئاً من القرآن ثم يصب عليه الماء ، ويروج هكذا باليد أو بتحريك الإناء، ثم يشربه الإنسان فهذا فعله السلف ، وهو مجرب عند الناس، ونافع بإذن الله " انتهى من "اللقاء الشهري" (٣/ ٤٨٥).

والله أعلم .

المصدر: الموقع الالكتروني (الإسلام سؤال و جواب)

http://islamqa.info/ar/١٧٤٢٩٨

عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

البقرة: ٢٥٥

٣- (المعوذتين)

﴿قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلۡفَلَقِ ﴿١﴾ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِي ٱلۡعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾﴾ الفلق: ١ - ٥

﴿قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ ﴿٣﴾ مِن شَرِّ ٱلۡوَسۡوَاسِ ٱلۡخَنَّاسِ ﴿٤﴾ ٱلَّذِي يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ ٱلنَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ﴿٦﴾﴾

الناس: ١ - ٦

٤- سورەتی (طه ٦٥-٧٠)

﴿ قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلۡقِيَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنۡ أَلۡقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلۡ أَلۡقُواْۖ فَإِذَا حِبَالُهُمۡ وَعِصِيُّهُمۡ يُخَيَّلُ إِلَيۡهِ مِن سِحۡرِهِمۡ أَنَّهَا تَسۡعَىٰ ﴿٦٦﴾ فَأَوۡجَسَ فِي نَفۡسِهِۦ خِيفَةً مُّوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلۡنَا لَا تَخَفۡ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡأَعۡلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلۡقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلۡقَفۡ مَا صَنَعُوٓاْۖ إِنَّمَا صَنَعُواْ كَيۡدُ سَٰحِرٖۖ وَلَا يُفۡلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيۡثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدٗا قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ ﴾ طه: ٦٥ - ٧٠

٥- سورەتی (الأعراف١١٧-١٢٢)

﴿۞ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَلۡقِ عَصَاكَۖ فَإِذَا هِيَ تَلۡقَفُ مَا يَأۡفِكُونَ ﴿١١٧﴾ فَوَقَعَ ٱلۡحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغُلِبُواْ هُنَالِكَ وَٱنقَلَبُواْ صَٰغِرِينَ ﴿١١٩﴾ وَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿١٢٠﴾ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٢١﴾ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١٢٢﴾﴾ الأعراف: ١١٧ - ١٢٢

٦- سورەتی (يونس ٨١-٨٢)

﴿فَلَمَّآ أَلۡقَوۡاْ قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئۡتُم بِهِ ٱلسِّحۡرُۖ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبۡطِلُهُۥٓ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصۡلِحُ عَمَلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿٨١﴾ وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٨٢﴾﴾ يونس: ٨١ - ٨٢

تاوەکو چەند ڕۆژێك بەردوەام بێت لە خوێندنی ئەم سورەت و ئایەتانە .

ئەگەر ئەم کارەت کرد و بێ ئەنجام بوو ئەوە پێویستی بە (الرقية) یە کە پێشتر باسمان کرد

ئەگەر ئەو کەسەهیچ شوێنەوارێکی سیحری پێوە دیار نەبوو ئەوە پێویستە ئەو کەسە سەردانی پزیشکێکی شارەزا بکات بۆ چارەسەرکردنی .

بەشی پێنجەم

چۆنێتی خۆ پاراستن لە جنۆکەو شەیتان و سیحر و جادو و دەست لێ وەشاندن

١- پاککردنەوەی بیروباوەڕ لە شیرك و کوفر و جورەکانی, وە پشت بەستن بە خوای گەورە.

٢- دوور کەوتنەوە لە قەبر پەرستی و هاوارکردنە غەیری خوا, وە کردنەوە و نەهێشتنی چاوەزار و پەڕۆ .

٣- جێبەجێکردنی فەرمانەکانی خوای گەورە و پێغەمبەرەکەیﷺ و دوورکەوتنەوە لە بیدعە و شوێنەوارەکانی .

٤- پاراستنی نوێژەکان بەجماعەت بە تایبەتی نوێژی عیشا و بەیانی چونکە پێغەمبەرﷺدەفەرموێت: (من صلى الصبح في جماعة فهو في ذمة الله). واتە : هەرکەسێك نویژی بەیانی لە مزگەوت ئەنجام بدات بەجەماعەت ئەوە لەعەهد و پەیمانی خوای گەورەدایە.

٥- پابەندبوون بە زیکری بەیانان و ئێواران و نوستنەوە .

٦- خواردنی حەوت خورمای عەجوە بە ناشتایی، واتە پێش ئەوەی خواردن بخوێت هەموو ڕۆژێك (١).

---

(١) عَن سعدٍ قَالَ: سمعتُ رسول ﷺ الله يَقُولُ: (مَنْ تَصَبَّحَ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعَ تَمَرَاتٍ عَجْوَةً،لَمْ يَضُرَّهُ فِي ذَلِكَ اليَوْمِ سُمٌّ وَلاَ سِحْرٌ) رواه البخاري في " صحيحه " (رقم/٥٤٤٥) ومسلم في " صحيحه " (رقم/٢٠٤٧).

واتە: هەرکەسێك بەیانی بکاتەوە بە خواردنی حەوت خورمای عەجوە ئەوە لەو ڕۆژەدا هیچ زیانێکی پێ ناگات نە لە لە ژەهر و نە لە سیحر.

٧- لەبــەرکردنی پۆشــاکی شــەرعی , بــە تایبــەتی ئافرەتــان , پێویســتە پۆشاکێکی وا لەبەرکەن کە هەموو لاشەیان داپۆشێت (الحجاب الشـرعی) ، ئـەو پۆشاکەش دەبێـت تـەنك نـەبێت و تەسـك نـەبێت و سـەرنج راکێشـیش نـەبێت و پێڵاوێك لە پیٚ نەکات کە دەنگ دەربکات .

خورمای عەجوە: جۆرە خورمایەکە لە شاری (مەدینە) ی عەرەبستانی سعودییە ئەڕوێت.

چەند پرسیار و وەڵامێکی گرنگ دەربارەی جنۆکە شەیتان[(١)]

پ١/ ئایە شەیتان لە جنۆکەیە ؟

وەڵام: بەڵێ, خوای گەورە لە قورئاندا دەفەرمۆێت:

﴿ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُواْ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ ٱلْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِۦٓ ۗ أَفَتَتَّخِذُونَهُۥ وَذُرِّيَّتَهُۥٓ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِى وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّۢ ۚ بِئْسَ لِلظَّٰلِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ ﴾ الكهف: ٥٠

ئەم ئایەتەیش بەڵگەیە لەسەر ئەوەی کە شەیتان لە جنۆکەیە .

پ٢ / ئایە جنۆکە لەگەڵ مرۆڤدا خواردن دەخوات ؟

وەڵام: بەڵێ, (أمية)ی کوڕی (مخشي) ئەو صەحابەیە (رەزای خوای لێبێت) دەگێڕێتەوە , پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) جارێکیان دانیشتبوو کابرایەك خواردنی دەخوارد, بەڵام (بسم الله)ی نەکرد تاوەکو هیچ لە خواردنەکەی نەما تەنها تیکەیەك نەبێت، کاتێك کە ئەو تیکەیەی برد بۆ دەمی بیخوات وتی: (**بسم الله أوله وآخره**), پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) پێکەنی, پاشان فەرمووی: (بەردەوام شەیتان لەگەڵیدا دەیخوارد, کاتێك کە ناوی خوای هینا, شەیتان ئەوەی کە خواردبووی ڕشاندێوە) حديث حسن :(أنظر مشكاة المصابيح ٤/١٥٢).

---

(١)(٥٠٠) سؤال في الجن . رضا عبدالله باشا

پ٣ / ئایە جنۆكە نێر و مێیان هەیە ؟

وەڵام: بەڵی, ئەنەس (ڕەزای خوای لێبێت) دەگێڕێتەوە, پێغەمبەری خوا (صلی الله علیه وسلم) دەفەرموێت: (**اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْخُبُثِ وَالخَبَائِثِ**) متفق عليه.

قال الشيخ الألباني : (صحيح) انظر حديث رقم : ٤٧١٤ في صحيح الجامع

الخبث / كۆی (الخبيث) واته: جنۆكەی نێر .

الخبائث / كۆی (الخبيثة) واته: جنۆكەی مێ .

پ٤ / ئایە باشترین شوێن كوێیە لە ماڵدا بۆ جنۆكە ؟

وەڵام: سەرئاو , شوێنی گۆرانی و موسیقا , شوێنێك كە پەیكەری تێدا بێت , بۆیە پێغەمبەری خوا (صلى الله علیه وسلم) فێری كردوین كاتێك دەچین بۆ سەرئاو بڵێین: (**اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْخُبُثِ وَالخَبَائِثِ**) .

بۆیە هەركەسێك ئەم دوعایە بخوێنێت ئەوە دەبێتە پەردە لە نێوان ئەوو جنۆكەدا.

پ٥ / ئایە جنۆكە دەمرن ؟

وەڵام: بەڵێ, ابن عباس (ڕەزای خوای لێبێت) دەگێڕێتەوە, پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت: (**أَنْتَ الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْجِنُّ وَالْإِنْسُ يَمُوتُونَ**) متفق عليه.

واتە: خوای پەروەردگار, زیندووە و نامرێت, جنۆكە و مرۆڤەكان دەمرن .

پ٦ / ئایە شەیتان توانای ئەوەی هەیە خۆی بگۆڕێت بۆ شێوازی ئاژەڵ ؟

وەڵام: بەڵێ, أبو ذر(ڕەزای خوای لێبێت) دەگێڕێتەوە, پێغەمبەری خوا (صلی الله علیه وسلم) دەفەرموێت: (**الْكَلْبُ الْأَسْوَدُ شَيْطَانٌ**) (رواه مسلم ٢/٩٥). واتە سەگی ڕەش شەیتانە.

پ٧ / ئایە شەیتان لە چ شوێنێکی مرۆڤدا دەخەوێت ؟

وەڵام: لە ناو لووتی دەخەوێت، أبو هريره (رەزای خوای لێبێت) دەگێڕێتەوە, پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت: (**إِذَا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ مِنْ مَنَامِهِ فَتَوَضَّأَ، فَلْيَسْتَنْثِرْ ثَلاثًا، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَبِيتُ عَلَى خَيْشُومِهِ**) (مسلم:٥٦٣) .

واتە: ئەگەر کەسێك لە ئێوە هەستا لە خەو و دەست نوێژی گرت, ئەوە با (سێ) جار ئاو هەڵداتە لووتی, چونکە شەیتان لە ناو لووتی دەخەوێت .

پ٨ / ئایە جنۆکە موسوڵمان و غەیرە موسوڵمانیان تێدا هەیە ؟

وەڵام: بەڵێ هەیانە، بەبەڵگەی قورئان , خوای گەورە دەفەرموێت:﴿ وَأَنَّا مِنَّا ٱلْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا ٱلْقَٰسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ تَحَرَّوْا۟ رَشَدًا ﴿١٤﴾ ﴾ الجن: ١٤

القاسطون: واتە غەیری موسوڵمان

پ٩ / ئایە خوای گەورە جنۆکەی لە چی دروست کردووە ؟

وەڵام: خوای گەورە جنۆکەی لە ئاگری سادە دروست کردوە, بەڵگەش: ﴿وَخَلَقَ ٱلْجَآنَّ مِن مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ ﴿١٥﴾﴾ الرحمن: ١٥

پ١٠ / ئایە جنۆکە چەند بەشن ؟

وەڵام: جنۆکە سێ بەشن, وەکو پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت: (**الْجِنُّ عَلَى ثَلَاثَةِ أَصْنَافٍ: صِنْفٌ لَهُمْ أَجْنِحَةٌ يَطِيرُونَ فِي الْهَوَاءِ، وَصِنْفٌ حَيَّاتٌ، وَصِنْفٌ يَحِلُّونَ وَيَظْعَنُونَ**)(صحيح الجامع: حديث رقم٣١١٤)

واتە: جنۆکە سێ بەشن, بەشێکیان باڵدارن و باڵیان هەیە بە ئاسماندا دەفڕن, بەشێکیشیان مار و سەگن, ئەو بەشەی تریشیان جێنشینن لە سەر زەوی و سەفەر دەکەن .

پ١١ / ئایە جنۆکە بەچاو دەبینرێن ؟

وەڵام: بینینی جنۆکە لەسەر شێوازی خۆیان قەدەغە کراوە, وەکو خوای گەورە دەفەرمۆێت:

﴿يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ لَا يَفۡتِنَنَّكُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ كَمَآ أَخۡرَجَ أَبَوَيۡكُم مِّنَ ٱلۡجَنَّةِ يَنزِعُ عَنۡهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوۡءَٰتِهِمَآۚ إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمۡ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنۡ حَيۡثُ لَا تَرَوۡنَهُمۡۗ إِنَّا جَعَلۡنَا ٱلشَّيَٰطِينَ أَوۡلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ ٢٧﴾ الأعراف: ٢٧

واتە: بەڵام بەشێوەی تر دەبینرێن, وەکو ابو هريرە (رەزای خوای لێبێت) کاتێك کە ئەوپیاوە هات بۆلای سی شەو لەسەر یەك, پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) پێی فەرموو ئەوە شەیتان بوو.

پ١٢ / ئایە کەس شەیتان دەبینێت؟

وەڵام: بەڵی.... (گویٚ درێژ دەیبینێت) پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت: « **إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ، فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكًا، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهِيقَ الحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَانًا** ». رواه البخاري (٣٣٠٣), مسلم(٢٧٢٩).

واتە: ئەگەرکەسێك لە ئێوەگوێی لە دەنگی کەڵەشێر بوو ئەوە با داوای فەزڵ و بەزەیی لە خوای گەورە بکات, چونکە فریشتەیەکی بینیوە, وە ئەگەر گوێتان لەدەنگی گویٚ درێژ بوو ئەوە پەنا بگرن بە خوای گەورە لە شەری شەیتان, چونکە ئەو شەیتانی بینیوە.

پ١٣/ ئایە شەیتـان دەتوانێت خۆی بگۆڕێت بۆ سەر شـێوازی پێغەمبـەری خوا (صلی الله علیه وسلم)؟

وەڵام: نەخێر ... لە فەرموودەدا هـاتووە (.... **وَمَنْ رَآنِي فِي الْمَنَامِ فَقَدْ رَآنِي، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لاَ يَتَمَثَّلُ فِي صُورَتِي** ...) (رواه البخاري١١٠).

واتە: (....ئەوەی منی بینی لە خەودا ئەوە بەراستی (شێوەی) مـنی بینیـوە, چونکە شەیتان ناتوانێت خۆی بگۆڕێت بۆ سەر شێوازی من ...) .

پ١٤/ ئایە خەونی ناخۆش و ترسناك لە شەیتانەوەیە ؟

وەڵام: بەڵێ, (**إِذَا رَأَى أَحَدُكُمُ الرُّؤْيَا يَكْرَهُهَا، فَلْيَبْصُقْ عَنْ يَسَارِهِ ثَلاَثًا وَلْيَسْتَعِذْ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ ثَلاَثًا، وَلْيَتَحَوَّلْ عَنْ جَنْبِهِ الَّذِي كَانَ عَلَيْهِ**) مسلم (٢٢٦٢).

واتە: ئەگەر کەسێك لە ئێوە خەونێکی ناخۆشـی بـینی ئـەوە بـا سـێ تـف بکـات بەلای چەپدا, پاشان خۆی بخاتە سەر لایەکەی تری) .

وفي روايـة: (....**فَمَـنْ رَأَى شَـيْئًا يَكْرَهُـهُ فَلْيَنْفِـثْ عَـنْ شِـمَالِهِ ثَلاَثًـا وَلْيَتَعَـوَّذْ مِـنَ الشَّيْطَانِ، فَإِنَّهَا لاَ تَضُرُّهُ**....) (البخاري٦٩٩٥).

واتە: ئەگەر کەسێ لەخەویدا شتێکی ناخۆشی بینی ئەوە پەنا بگرێـت بـە خـوای گەورە لە شەڕی شەیتان, پاشان با سێ تف بکات بەلای چەپیدا و لای کەسـیش خەونەکەی نەگێڕێتەوە , ئەو کات زیانی پێ ناگەیەنێت إن شاء الله .

کۆتـایی

لە کۆتاییدا داوا لە پـەروەردگار دەکەین کە شیفای نەخۆشی موسـڵمانان بـدات و رزگاریان بێت لە ئازار و ئەشکەنجە و ناخۆشییەکانیان، وە ئـەم نامیلکەیـەی کـە لە بەردەستانە تەنها چەند هەوڵ و کۆششـێکی کـەمی ئێمەیـە، بۆیـە بـە کـورتی شـتەکانمان بـاس کـردووە، ئـەوەمان پێکـاوە ئـەوە لـە خـوای گەورەوەیـە هـەر هەڵەیەکیشی تێـدا بێـت ئـەوە لـە ئێمـە و شـەیتانەوەیە، وە هەرکەسـێکیش هـەر تێبینیەکی هەیە ئەوە دەتوانێت لە ڕێگەی ئەم ناونیشانەی خوارەوە ئاگادارمـان بکاتەوە بۆ ئەوەی لە چاپەکانی داهاتوودا رەچاوی بکەین خوای گەورە پاداشتی خێری هەمووان بداتەوە .

آخِرُ دَعْوَانا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
وصلى الله على محمد صلى الله عليه وسلم

ژ. **مۆبـایل:** (٠٧٥٠٢٢٤٦٤٧٤)
ئیمێڵ: yahya.setar@yahoo.com

سەرچاوەکان

١- **قورئانی پیرۆز**

٢- **تحذير الخلق مما في كتاب صيحة الحق (رد على منكري تلبس الجـن بـالإنس)**, أبي همام محمد بن علي الصومعي.

٣- **الصارم البتار (في التصدي للسحرة الاشرار)**, وحيد عبدالسلام بالي.

٤- **(٥٠٠) سؤال في الجن**, رضا عبدالله باشا.

٥- **عالم الجن في ضوء الكتاب والسنة**, الدكتور عبدالكريم نوفان عبيدات.

٦- **معجزة العلاج بالقران**, محمد عبد العاطي بحيري.

٧- **القول المبين في عالم الجن والشياطين**, ابو خلاد ناصر السنة.

٨- **(حصن المسلم)** سعيد بن علي بن وهف القحطاني.

ناوەڕۆک